बुद्धभूमि नगरपालिकाको राजपत्र प्रकाशन सम्बन्धी कार्यविधि २०७४ को अनुसूची -२
दफा ४ तथा अनुसूची १ को भाग २ सँग सम्बन्धित

बुद्धभूमि राजपत्र

कपिलवस्तु

(स्थानीय राजपत्र)

खण्ड १ बर्ष ६ अंक २५ मिति : पौष १८ गते २०७९

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा १०२ को उपदफा (२) बमोजिम बुद्धभूमि नगरपालिकाले बनाएको तल उल्लेखित बमोजिमको ऐन, कार्यविधी, निर्देशिका सर्वसाधारणको जानकारीका लागि प्रकाशन गरिएको छ।

भाग -१

बुद्धभूममि नगरपालिकाको खानेपानी तथा सरसफाई ऐन, २०७९

कार्यपालिकाबाट स्वीकृत मितिः २०७९।०९।२५ गते

प्रस्तावना:

स्वच्छ, सुरक्षित र गुणस्तरीय खानेपानी प्राप्त गर्ने नागरिकको मौलिक अधिकारको सम्मान, संरक्षण र परिपूर्ति गरी खानेपानी उपभोक्ता संस्था लगायतका संगठित संस्थाहरुका माध्यमबाट सहज र दिगो रुपमा स्वच्छ तथा गुणस्तरीय खानेपानी सेवा उपलब्ध गराउने सम्बन्धमा आवश्यक व्यवस्था गर्न वाञ्छनीय भएकोले,

नेपालको संविधानको धारा ५७ (४) मा भएको व्यवस्था र धारा २२६, बुद्धभूमि नगरपालिकाको १२ औं नगर सभाले यो ऐन निर्माण निर्माण गरेको छ।

परिच्छेद १
प्रारम्भिक

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ :

(१) यस ऐनको नाम " **खानेपानी तथा सरसफाई ऐन, २०७९**" रहेको छ।

(२) यो ऐन बुद्धभूमि नगरपालिककाको स्थानिय राजपत्रमा प्रकाशित भएपछि लागु हुनेछ।

२. परिभाषा : विषय वा प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस ऐनमा,

(क) "अनुमतिपत्र" भन्नाले ऐनको दफा ८ बमोजिमको अनुमतिपत्र सम्झनु पर्दछ।

(ख) "अनुमतिपत्र प्राप्त संस्था" भन्नाले खानेपानी तथा सरसफाइ सेवा प्रदान गर्ने दफा............. वमोजिमको संस्था सम्झनु पर्दछ।

(ग) "आयोजना" भन्नाले खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता सेवा प्रदान गर्ने भौतिक संरचनाको निर्माण, विस्तार वा सुधार र तत्सम्बन्धी अन्य कार्य गर्ने उद्देश्यले सञ्चालित आयोजना सम्झनु पर्दछ।

(घ) "उपभोक्ता"भन्नाले खानेपानी तथा सरसफाइ सेवा उपयोग गने व्यक्ति, संस्था वा निकाय सम्झनु पर्दछ।

(ङ) "उपभोक्ता संस्था" भन्नाले सामुदायिक रुपमा सामुहिक हितका लागि खानेपानी तथा सरसफाइ सेवा सञ्चालन गर्ने सामुदायिक संस्था सम्झनु पर्दछ।

(च) “खानेपानी उपभोक्ता समिति” भन्नाले खानेपानी सेवा उपयोग गर्ने उपभोक्ता घरधुरी सदस्यहरुले उपभोक्ता संस्थाको रुपमा रहेको सामुदायिक संस्थाको विधान बमोजिम साधारण सभा वा अधिवेशनबाट गठन हुने समितिलाई जनाउँदछ।

(छ) “खानेपानी सेवा” भन्नाले खानेपानीको सञ्चय, स्थानान्तर तथा वितरण गरी घरेलु, सार्वजनिक, संस्थागत वा औद्योगिक उपयोगको लागि खानेपानी आपूर्ती गर्ने कार्य सम्झनु पर्दछ र सो शब्दले थोक, ट्याङ्कर वा बोतलबन्दी रुपमा खानेपानी उपलव्ध गराउने कार्यलाई समेत जनाउँछ।

(ज) “खानेपानीको सार्वजनिक उपयोग” भन्नाले सार्वजनिक रुपमा जडान भएका धाराबाट उपभोक्ताको लागि वितरण हुने खानेपानीको उपयोग सम्झनु पर्दछ र सो शब्दले अग्नी नियन्त्रण लगायत अत्यावश्यक अवस्थामा सार्वजनिक स्थानहरूमा प्रयोग गर्ने खानेपानीको उपयोगलाई समेत जनाउँछ।

(झ) “खानेपानीको संस्थागत उपयोग” भन्नाले सरकारी, सार्वजनिक, व्यावसायिक वा व्यापारिक संस्थाहरुले प्रयोग गर्ने खानेपानीको उपयोग सम्झनु पर्दछ र सो शब्दले औद्योगिक संस्थाहरुले औद्योगिक प्रयोजन बाहेकका लागि उपयोग गर्ने खानेपानी समेतलाई जनाउँछ।

(ञ) “गुणस्तरीय खानेपानी” भन्नाले स्वास्थ्यमा हानी नपुर्याउने गुणस्तरीय अथवा सुरक्षित पानीलाई गुणस्तरीय खानेपानी सम्झनु पर्दछ ।

(ट) “घरेलु उपयोग” भन्नाले पिउन, हातमुख तथा लुगा धुन, नुहाउन, खाना पकाउन, जीवजन्तु तथा पशुपन्छीलाई खुवाउन, करेसाबारी, शौचालय वा यस्तै अन्य व्याक्तिगत तथा घरायसी प्रयोजनका लागि प्रयोग गरिने खानेपानीको उपयोग सम्झनु पर्दछ।

(ठ) “तोकिएको वा तोकिए बमोजिम” भन्नाले यो ऐन वा यस ऐन अन्तर्गत बनेको नियममा तोकिएको वा तोकिए बमोजिम सम्झनु पर्दछ।

(ड) “पानीको स्रोत” भन्नाले प्राकृतिक रुपमा पानी निसृत हुने नदी, खोला, ताल, पोखरी, इनार, कुवा तथा मूल जस्ता सतही वा भूमिगत जलस्रोत सम्झनु पछन र सो शब्दले आकाशे पानी तथा पानीको आपूर्ति गर्ने मानव निर्मित संरचनालाई समेत जनाउँछ।

(ढ) “फोहोर पानी” भन्नाले खानेपानीको घरेलु, सार्वजनिक तथा संस्थागत उपयोग पश्चात निष्काशन हुने मानव मलमूत्र सहित वा रहितको फोहोरपानी सम्झनु पर्दछ र सो शब्दले फोहोरपानीसँग मिसिएर आउने वर्षातको पानीलाई समेत

जनाउँछ ।

(ण) “संगठित संस्था” भन्नाले खानेपानी सेवा सञ्चालन गर्नको लागि यस ऐन तथा अन्य प्रचलित कानून बमोजिम दर्ता भई स्थापना भएका खानेपानी उपभोक्ता संस्थालाई जनाउँदछ र सो शब्दले प्रचलित कानून बमोजिम खानेपानी सेवा प्रदान गने उद्देश्यले स्थापना भएका अन्य संस्था समेतलाई जनाउँछ ।

(त) “सेवा प्रणाली” भन्नाले खानेपानीको मुहान, पाइप, प्रशोधन संयन्त्र, जल भण्डारण संरचना, जलाशय वा त्यस्तै किसिमका अन्य उपकरण वा संरचना सम्झनु पर्दछ र सो शब्दले खानेपानी सेवासँग आवद्ध भएको घर, जग्गा र त्यसमा निर्मित संरचनालाई समेत जनाउँछ ।

(थ) “सेवा प्रदायक” भन्नाले खानेपानी सेवा, सेवा प्रणालीको निर्माण, सञ्चालन तथा व्यवस्थापनको माध्यमबाट खानेपानी सेवा उपलब्ध गराउने उपभोक्ता संस्था वा अनुमतिपत्र प्राप्त संस्था सम्झनु पर्दछ ।

(द) “सेवा क्षेत्र” भन्नाले उपभोक्ता संस्था वा अनुमतिपत्र प्राप्त संस्थाले खानेपानी तथा सरसफाइ सेवा सञ्चालन तथा व्यवस्थापन गर्नका लागि निर्धारण गरिएको वा अनुमतिपत्रमा उल्लेख गरिएको क्षेत्र सम्झनु पर्दछ ।

(ध) "जलस्रोत समिति" भन्नाले वास कार्यदलको संयोजक अध्यक्ष रहने गरी तोकिएको बमोजिम गठन भएको समिति सम्झनु पर्दछ ।

परिच्छेद २
खानेपानी तथा सरसफाइको अधिकार र स्रोत सम्बन्धी व्यवस्था

३. **खानेपानी तथा सरसफाइमा पहुँचको अधिकार:** (१) यस नगरपालिकामा रहेका प्रत्येक नागरिकलाई स्वच्छ खानेपानी तथा सरसफाइमा सहज र सुलभ पहुँचको अधिकार हुनेछ र यस ऐन तथा प्रचलित कानून बमोजिम त्यस्तो अधिकारको सम्मान, संरक्षण, सम्बर्द्धन र परिपूर्ति हुनेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिमको खानेपानी तथा सरसफाइमा पहुँचको अधिकार अन्तर्गत नगरपालिकाका प्रत्येक नागरिकलाई देहायको अधिकार हुनेछ :

(क) उपभोक्ता संस्था स्थापना गर्ने अधिकार

(ख) स्वच्छ खानेपानीमा सहज र सुलभ पहुँचको अधिकार,

(ग) नियमित रुपमा पर्याप्त, स्वच्छ र गुणस्तरीय खानेपानी प्राप्त गर्ने अधिकार,

(घ) गुणस्तरीय सरसफाइमा सहज र सुलभ रुपमा पहुँचको अधिकार ।

(३) उपदफा (१) बमोजिमको अधिकारको सम्मान, संरक्षण, सम्बर्द्धन, परिपूर्ति र

कार्यान्वयन गर्ने जिम्मेवारी नगरपालिका र सम्बन्धित उपभोक्ता संस्थाको हुनेछ र यसका लागि नगरपालिका र सम्बन्धित उपभोक्ता संस्थाले नेपाल सरकार तथा प्रदेश सरकारसँग समन्वय गरी आवश्यक सहयोग प्राप्त गर्न सक्नेछन् ।

४. **खानेपानीको स्रोतमा अधिकार:** (१) नगरपालिकामा जलस्रोतको उपयोग गर्दा खानेपानी र घरेलु उपयोगलाई पहिलो प्राथमिकतामा दिईनेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिमको उपयुक्त परिमाणको व्यवस्था गरेर मात्र अन्य जलस्रोतको उपयोगसँग सम्बन्धित प्रयोजनको लागि प्रयोग गर्नु पर्नेछ ।

(३) परम्परागत रुपमा घरेलु, सार्वजनिक र संस्थागत प्रयोजनका लागि उपयोग गर्दै आएको खानेपानीको परिमाण बराबरको जलस्रोतमा सोही प्रयोजनको लागि त्यस्तो उपभोक्ता संस्था, समुदाय वा व्यक्तिको अधिकार सुरक्षित रहनेछ ।

(४) खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता सेवासँग सम्बन्धित प्रणाली तथा संरचनालाई प्रतिकूल असर पर्ने गरी अन्य कुनै निकाय वा विकास परियोजनाले कुनै संरचना बनाउनु परेमा सम्बन्धित उपभोक्ता संस्थाको सहमति लिनु पर्नेछ ।

(५) कुनै विकास परियोजना वा आयोजनाका कारण उपभोक्ता संस्थाद्धारा सञ्चालित वा परम्परागत रुपमा सञ्चालित खानेपानी आपूर्ति प्रणाली वा संरचनामा क्षति भएमा उक्त परियोजना वा आयोजनाले प्रभावित उपभोक्ता संस्थालाई न्यायोचित क्षतिपूर्ति उपलब्ध गराउनुका साथै प्रभावित खानेपानी प्रणाली र संरचनाको मर्मत सम्भार गर्नु पर्नेछ ।

(६) नेपाल सरकार वा प्रदेश सरकारले नगरपालिकामा रहेको खानेपानीका स्रोतबाट खानेपानी संकलन तथा प्रशोधन गरी निर्यात वा अन्य कुनै व्यापार गर्न कुनै संस्थालाई अनुमतिपत्र दिनुपूर्व नगरपालिका र सम्बन्धित समुदायको सहमति लिनु पर्नेछ ।

५. **पानीको स्रोत तथा मुहानको संरक्षण:** (१) खानेपानीका मुहान तथा स्रोत संरक्षण गर्नु सबै नागरिक, संघ संस्था र निकायको कर्तव्य हुनेछ ।

(२) खानेपानीको स्रोत तथा मुहान संरक्षणका लागि देहाय बमोजिमका कार्यहरु गर्नु पर्नेछ :

(क) पानीको स्रोतको संरक्षणको लागि बाढी, पहिरोको नियन्त्रण गर्ने,

(ख) पानीको स्रोतलाई प्रदुषित हुन नदिन आवश्यक प्रबन्ध गर्ने र स्रोतहरुलाई नष्ट वा लोप हुनबाट बचाउने,

(ग) पानीको मूल वा मुहानलाई दिगो बनाई राख्न उपयुक्त विभिन्न उपायहरू अवलम्बन गर्ने तथा तिनको उचित मर्मत सम्भार नियमित रूपमा गर्ने गराउने,

(घ) पानीको संरक्षण, सम्वर्द्धन र समुचित उपयोग सम्बन्धमा उपभोक्ता, सेवाप्रदायक

वा सम्बद्ध पक्षहरुको लागि सचेतना वा अन्तरक्रिया कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने,

(ङ) पानीको स्रोत प्रदूषण हुन नदिनका लागि पानीको मूल वा वहाव क्षेत्रमा संरक्षण गर्न प्रोत्साहित गर्ने,

(च) खानेपानी योजनामा पानी सुरक्षा योजना लागु गर्ने,

(छ) पानीको स्रोत प्रदूषण हुन नदिन खेतीपातीमा रासायनिक मल प्रयोग गर्दा पानीको स्रोतका ख्याल गर्ने,

(ज) तोकिए बमोजिमको अन्य कार्य गर्ने ।

(३) खानेपानीको स्रोत संरक्षणका लागि नगरपालिकाले सम्बन्धित पक्षसँग समन्वय गरी आवश्यक सहयोग गर्नेछ ।

(स्पष्टीकरण: सम्बन्धित पक्ष भन्नाले लाभान्वीत संस्था वा समुदाय, उपभोक्ता समिति, मुहान बिद्यमान रहेको समुदाय, अन्य निकायलाई बुझाउनेछ ।)

६. **खानेपानीको पहुँच पुगेको मानिने:** (१) देहायको अवस्थामा खानेपानीको पहुँच पुगेको मानिनेछ ।

(क) धारा सम्म पुग्न पार गर्नु पर्ने तेस्रो र ठाडो दुरी क्रमश: १५० मिटर र ५० मिटर भन्दा बढी नहुने वा सबै परिवारहरु १५ मिनेट सम्मको आतेजाते दुरी भित्र पानी ल्याउन सक्षम हुनु पर्ने ।

(ख) सबैको निम्ति सुरक्षित र किफायती वा बेहोर्न सकिने खानेपानीको सर्वव्यापी र समानतामूलक पहुँच भएको हुनुपर्ने ।

(२) उपदफा (१) को अवस्थालाई न्यूनतम् मापदण्डको रुपमा लिई नगरपालिकाले एक घर एक धारा प्रणालीलाई अवलम्बन गर्दै जानेछ र खानेपानी सेवाको सुनिश्चिता गर्ने दायित्व नगरपालिकाको हुनेछ ।

(३) उपदफा (१) बमोजिमको खानेपानी समबन्धि राष्ट्रिय मापदण्डको अधिन रहि नगरपालिकाले स्थानीय सूचकहरु तोक्न सक्नेछ ।

७. **सुरक्षित खानेपानी युक्त समुदाय घोषणा:** (१) देहायको समुदायलाई सुरक्षित खानेपानी युक्त समुदाय घोषणा गर्न सकिने छ ।

(क) खुला दिसा मुक्त घोषणा भई खुला दिसा मुक्त कायम रहेको अवस्था

(ख) दफा ६ बमोजिमको न्यूनतम् राष्ट्रिय मापदण्ड पुरा गरेको

(ग) पाईप प्रणालीको धाराबाट जुनसुकै बेला स्वच्छ र सुरक्षित (विशेष गरी मानव स्वास्थ्यसंग प्रत्यक्ष सम्बन्ध राख्ने इ–कोली र आर्सेनिक र फ्लोरिन जस्ता

रसायनहरुका सघन राष्ट्रिय खानेपानी गुणस्तर मापदण्ड, २०६२ अनुसार भएको) खानेपानीको सुविधा प्राप्त गरेको

(घ) पाइप प्रणाली नभएको अवस्थामा संरक्षित पानीका स्रोत (इनार, कुवा, खोला, ट्यूबवेल आदि) बाट प्राप्त पानीलाई घरायसी प्रविधिबाट शुद्धीकरण गरी गुणस्तर युक्त पानी उपभोग गर्ने गरेको

(२) सुरक्षित खानेपानी युक्त समुदाय घोषणा गर्नका लागि कार्यपालिकाले मापदण्ड, कार्यबिधि तथा अनुगमन निर्देशिका बनाई कायान्वयन गर्न सक्नेछ।

परिच्छेद ३
संस्थागत संरचना र काम कर्तव्य अधिकार

८. नगर स्तरीय खानेपानी तथस सरसफाइ समन्वय समिति : (१) नगरपालिकामा देहाय बमोजिम खानेपानी तथा सरसफाइ समन्वय समिति रहनेछ,

(क) नगरपालिका प्रमुख –अध्यक्ष

(ख) नगरपालिकामा खानेपानी तथा सरसफाइ हेर्ने सदस्य र एक जना महिला सदस्य –सदस्य

(ग) खानेपानी तथा सरसफाइ उपभोक्ता महासंघ नेपालको एक जना स्थानीय प्रतिनिधि (नगरभित्र खानेपानी तथा सरसफाइ उपभोक्ता महासंघ नेपाल भएमा) –सदस्य

(घ) खानेपानी तथा सरसफाइको क्षेत्रमा कार्यरत एक जना महिला प्रतिनिधि –सदस्य

(ङ) खानेपानी तथा सरसफाइको क्षेत्रमा कार्यरत संघ संस्थाको एक जना प्रतिनिधि –सदस्य

(च) नगरपालिकाको खानेपानी तथा सरसफाई हेर्ने शाखा वा इकाई प्रमुख –सदस्य सचिव

(२) समितिको बैठकमा खानेपानी तथा सरसफाइ विषयका विज्ञ र सरोकारवाहरुलाई आमन्त्रण गर्न सकिनेछ।

(३) उपदफा (१) को खण्ड (घ) र (ङ) बमोजिमका प्रतिनिधिहरुको छनौट नगरपालिका प्रमुखले गर्नेछन र निजहरुको कार्य अवधी दुई वर्षको हुनेछ।

(४) नगरपालिका स्तरीय खानेपानी तथा सरसफाइ समन्वय समितिको बैठकको कार्यविधि समिति आफैले निर्धारण गरे बमोजिम हुनेछ।

९. **नगरपालिका स्तरीय खानेपानी तथा सरसफाइ समन्वय समितिको काम कर्तव्य अधिकार:** नगरपालिका स्तरीय खानेपानी तथा सरसफाइ समन्वय समितिका काम कर्तव्य र अधिकारहरु देहाय बमोजिम रहनेछन्।

(क) खानेपानी तथा सरसफाइ सम्बन्धी नीति तथा योजना एवं कार्यक्रम तर्जुमा र कार्यान्वयनका विषयमा नगरपालिकालाई सुझाव दिने,

(ख) नीति तथा योजनाको कार्यान्वयनको अवस्थाको समिक्षा गरी समयानुकल संशोधन लागि सुझाव पेश गर्ने,

(ग) नगरपालिकाको लागि आवश्यक पर्ने नीति, कार्यविधि, निर्देशिका तथा नियमहरुको मस्यौदा तयार गर्ने गर्ने,

(घ) विभिन्न विकास साझेदारहरुसँग समन्वय र गरी वास योजनाको कार्यान्वयमा योगदान गर्ने,

(ङ) खानेपानी तथा सरसफाइका समबन्धमा प्रभावकारी योजना निर्माण, कार्यन्वयन र अनुगमनमा समन्वयकारी भूमिका निर्वाह गर्ने।

(च) खानेपानी तथा सरसफाइका समबन्धमा निर्णय प्रकृयामा सहजताको लागि नगरपालिका क्षेत्रभित्र रहेका सबै खानेपानी तथा सरसफाइ योजनाहरुको वार्षिक रुपमा अद्यावधिक गर्ने प्रयोजन सहित नगरपालिका स्तरीय सूचना प्रणाली स्थापना गर्ने,

(छ) खानेपानी तथा सरसफाइ योजनाहरुको न्यूनतम सञ्चालन तथा मर्मत सम्भार मापदण्ड निर्धारण गरी उपभोक्ता समितिहरुलाई पुरस्कार दिने पद्धति स्थापना गर्ने,

(ज) कार्यपालिकाले तोकेका अन्य कार्यहरु गर्ने।

१०. **वडा स्तरीय खानेपानी तथा सरसफाइ समन्वय समिति:** (१) नगरपालिकाले वडा स्तरमा वडा अध्यक्षको अध्यक्षतामा वडा समन्वय समिति गठन गर्न सक्नेछ।

(२) उपदफा (१) बमोजिमको समन्वय समितिका सदस्य तथा पदाधिकारीहरु वडा समितिले तोके बमोजिम हुनेछन्।

(३) वडा सचिबले समितिको सदस्य सचिबको रुपमा काम गर्नेछन्।

(४) वडा खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता समन्वय समितिको बैठकको कार्यविधि समिति आफैले निर्धारण गरे बमोजिम हुनेछ।

११. **नगरपालिका खानेपानी तथा सरसफाइ ईकाइको व्यवस्था:** (१) नगरपालिकामा

खानेपानी तथा सरसफाइ समन्वय समितिका निर्णयहरु कार्यान्वयन गर्ने इकाईको रुपमा काम गर्ने गरी एक इकाई स्थापना रहनेछ ।

(२) नगरकार्यपालिकाको कार्यालयले एकजना स्थायी कर्मचारी इकाई प्रमुख हुने गरी कम्तिमा एकजना प्राविधिक तथा एकजना सामाजिक कर्मचारी सहितको खानेपानी तथा सरसफाइ इकाई गठन गरी कार्य गर्न सक्नेछ ।

१२. नगरपालिका खानेपानी तथा सरसफाइ ईकाइको भूमिका तथा जिम्मेवारी: नगरपालिका नगरपालिका खानेपानी तथा सरसफाइ ईकाइको भूमिका तथा जिम्मेवारी देहाय बमोजिम रहनेछ ।

(क) बार्षिक कार्यक्रममा स्वीकृत भएका खानेपानी तथा सरसफाइ कार्यक्रमहरुको योजना तर्जुमा गर्ने, कार्यान्वयन गर्ने, समन्वय गर्ने तथा सेवा प्रदायकहरु, स्वयंसेवकहरु, वाल क्लवहरु, आमा समूहहरु तथा सञ्जालहरुले गर्ने कार्यको सहजीकरण, सुपरिवेक्षण तथा अनुगमन गर्ने,

(ख) नगरपालिकाको खानेपानी तथा सरसफाइ सूचना प्रणाली स्थापित गरी अद्यावधिक राख्ने तथा आवश्यकता बमोजिम निर्णय प्रकृयामा सहजीकरणको लागि समितिलाई सही सूचना उपलव्ध गराउने,

(ग) उपभोक्ता समितिहरुको सञ्चालन अवस्था, वडा कार्यालयबाट प्राप्त प्रतिवेदनहरु संग्रह गर्ने तथा सूचना प्रणाली अद्यावधिक गरी सो को प्रतिवेदन कार्ययोजना सहित समितिमा पेश गर्ने र प्रतिवेदन प्राप्त नभएका वडाहरुलाई ताकेता गरी प्रतिवेदन प्राप्त गर्ने,

(घ) खानेपानी तथा सरसफाइ उपभोक्ता समितिहरु गठन, पुनर्गठन, नगरकार्यपालिकाको कार्यालयमा दर्ता तथा नवीकरण कार्यको लागि आवश्यक सहजीकरण गर्ने,

(ङ) सबै खानेपानी तथा सरसफाइ उपभोक्ता समितिहरुको सञ्चालन तथा मर्मत सम्भार व्यवस्थापन गर्ने कार्यमा सहयोग गर्ने र उपभोक्ता समितिहरुको सञ्चालन तथा मर्मत सम्भार व्यवस्थापनको मूल्यांकन गर्ने,

(च) सञ्चालन तथा मर्मत सम्भार व्यवस्थापनमा उत्कृष्ट खानेपानी तथा सरसफाइ योजनाहरु छनौट गरी पुरस्कृत गर्न नगर कार्यपालिकामा पेश गर्ने, मूल्यांकनमा कमजोर अंक प्राप्त गर्ने उपभोक्ता समितिहरुलाई समिति पुनर्गठन, व्यवस्थापन तालिम तथा अन्य उपायहरु मार्फत सक्रिय बनाउन सहजीकरण गर्ने,

(छ) विद्यमान खानेपानी तथा सरसफाइ योजनाहरुको आवधिक रुपमा अनुगमन तथा मूल्यांकन गर्ने पद्धति स्थापना गर्ने,

(झ) आपतकालीन तथा ठूलो मर्मतको आवश्यकता अध्ययन गरी आर्थिक सहयोगको लागि समितिमा सिफारिस गर्ने,

(ञ) खानेपानी तथा सरसफाइ समन्वय समितिले तोके बमोजिम खानेपानी तथा सरसफाइ योजनाहरुको दिगोपना व्यवस्थापन सम्बन्धि अन्य कृयाकलापहरु सहयोग तथा सञ्चालन गर्ने,

१३. खानेपानी तथा सरसफाइ उपभोक्ता संस्था दर्ता गर्न सक्ने: (१) नगरपालिकाको कुनै क्षेत्र वा बस्तीमा सामुहिक हित र सामुदायिक लाभका लागि संस्थागत रूपमा जलस्रोतको उपयोग गरी खानेपानी तथा सरसफाइ सेवा सञ्चालन र उपयोग गर्न चाहने उपभोक्ताहरूले खानेपानी तथा सरसफाइ उपभोक्ता संस्था गठन गर्न सक्नेछन्।

(२) खानेपानी तथा सरसफाइ उपभोक्ता संस्था गठन नभएका क्षेत्रमा नगरपालिकाले उपभोक्ता संस्था गठनका लागि आवश्यक सहयोग गर्न सक्नेछ।

(३) प्रचलित कानून बमोजिम नगरपालिकाको क्षेत्राधिकार, दायित्व र जिम्मेवारी अन्तर्गत पर्ने किसिमका खानेपानी तथा सरसफाइ उपभोक्ता संस्थाहरु गठन भएमा उपभोक्ता संस्थाको विधान सहित उपभोक्ता संस्था दर्ताका लागि नगरपालिका समक्ष निवेदन दिनुपर्नेछ।

(४) उपदफा (३) बमोजिम पेश भएको विधान अनुसारको उपभोक्ता संस्था दर्ता गर्न सामाजिक, आर्थिक र प्राविधिक दृष्टिकोणले उपयुक्त देखिएमा खानेपानी तथा सरसफाई इकाईको सिफारिसमा प्रमुख प्रशाकीय अधिकृतले विधान स्वीकृत गरी उपभोक्ता संस्था दर्ताको प्रमाणपत्र प्रदान गर्नु पर्नेछ।

(५) कुनै एउटा खानेपानीको स्रोत उपयोगका लागि उपभोक्ता संस्था स्थापना भइसकेकोमा सोही खानेपानीको स्रोत प्रयोग गर्नेगरी अर्को उपभोक्ता संस्था दर्ता गर्न पाइने छैन।

तर खानेपानीको स्रोतमा पानी प्रयाप्त भएमा (जस्तै खोला, खोल्सा आदि) दर्ता भै सकेको वा पहिले देखि नै संचालित खानेपानी योजनालाई असर नगर्ने गरी र सहमतिमा नयाँ खानेपानी योजनाको लागि सोही खानेपानीको स्रोत प्रयोग गर्न बाधा पर्ने छैन।

(६) यो ऐन लागु हुनुपूर्व प्रचलित कानून बमोजिम जिल्ला जलस्रोत समिति वा विभिन्न निकायमा दर्ता भई सञ्चालन हुँदै आएका खानेपानी तथा सरसफाई उपभोक्ता संस्था/समूह/समितिहरु यो ऐन लागु भएपश्चात् यस नगरपालिकामा आफ्नो साविक विधान र दर्ता प्रमाणपत्र पेश गरी उपभोक्ता संस्था अद्यावधिक हुनु पर्नेछ। तर यस प्रयोजनका

लागि नयाँ उपभोक्ता संस्था दर्ता गर्नुपर्ने छैन।

(७) नगरपालिकामा दर्ता वा अद्यावधिक भएका खानेपानी तथा सरसफाइ उपभोक्ता संस्थाले प्रत्येक आर्थिक वर्ष समाप्त भएको मितिले तीन महिनाभीत्रमा आफ्नो लेखा परीक्षण प्रतिवेदन र वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन नगरपालिका समक्ष पेश गर्नुपर्नेछ।

१४. उपभोक्ता संस्थाको कार्यसमिति : (१) खानेपानी तथा सरसफाइ उपभोक्ता संस्थाको कार्यसमिति कम्तिमा सात र बढीमा २१ सदस्यीय हुनुपर्नेछ र कार्यसमिति गठन गर्दा सामाजिक समावेशीकरणलाई ध्यान दिनु पर्नेछ।

(२) उपभोक्ता संस्थाको कार्यसमितिमा कम्तिमा ३३ प्रतिशत महिला प्रतिनिधि हुनु पर्नेछ र अध्यक्ष, सचिव र कोषाध्यक्ष मध्ये कम्तिमा एक पदमा महिला पदाधिकारी हुनु पर्नेछ।

(३) खानेपानी तथा सरसफाइ उपभोक्ता संस्थाको कार्यसमतिको कार्यकाल तीन वर्षको हुनेछ र कुनै पनि व्यक्तिले अध्यक्षको रुपमा दुई कार्यकालमात्र काम गर्न पाउने छ।

१५. उपभोक्ता संस्थाको विधान : (१) उपभोक्ता संस्थाको विधानमा देहाय बमोजिमका व्यवस्थाहरु समावेश गर्नुपर्नेछ :

(क) उपभोक्ता संस्थाको नाम, ठेगाना, कार्यक्षेत्र र स्रोत

(ख) उपभोक्ता संस्थाको उद्देश्य र कार्यहरु

(ग) सदस्यता (सदस्य, सदस्य शुल्क, सदस्यता नहरने आदि)

(घ) अधिवेशन र वार्षिक साधारण सभा तथा अधिवेशन र साधारण सभाका कार्यहरु

(ङ) कार्यसमितिको गठन र कार्यसमितिका काम, कर्तव्य र अधिकारहरु

(च) कार्यसमितिको बैठक र कार्यविधि

(छ) पदाधिकारीहरुको काम, कर्तव्य र अधिकारहरु

(ज) अविश्वासको प्रस्ताव

(झ) उपभोक्ता संस्थाको कोष, आर्थिक स्रोत तथा चल अचल सम्पत्ति व्यवस्थापन, लेखा परीक्षण

(ञ) निर्वाचन सम्बन्धी व्यवस्था

(ट) विविध (विधान संशोधन, संस्था विघटन, विनियम बनाउन सक्ने व्यवस्था आदि)

(२) यस ऐनमा अन्यत्र जुन सुकै व्यवस्था भएको भएता पनि खानेपानि तथा सरसफाइ समितिको कार्यकाल ३ बर्षको हुनेछ र एकै व्यक्ति लगातार २ पटक भन्दा बढि

अध्यक्षको पदमा निर्वाचित हुने सक्ने छैन।

परिच्छेद ४
खानेपानी प्रणाली र गुणस्तर सम्बन्धी व्यवस्था

१६. खानेपानी प्रणालीहरुको वर्गिकरण:(१) नगरपालिकामा खानेपानी आपूर्ति प्रणालीलाई देहाय बमोजिम वर्गिकरण गरिनेछ ।

(क) सामुदायिक खानेपानी प्रणाली

(ख) व्यक्तिगत खानेपानी प्रणाली (एक घर एक धारा)

(ग) मुल संरक्षण खानेपानी योजना

(२) नगरपालिकाले सम्भव भए सम्म व्यक्तिगत खानेपानी प्रणालीलाई प्रवर्द्धन गर्नेछ ।

१७. स्वच्छ र गुणस्तरीय खानेपानी आपूर्ति गर्नु पर्ने : यस ऐन बमोजिम अनुमति लिनु नपर्ने उपभोक्ता संस्था वा अनुमतिपत्र प्राप्त संस्थाले खानेपानी आपूर्ति गर्दा स्वच्छ र गुणस्तरीय खानेपानी आपूर्ति गर्नु पर्नेछ ।

१८. गुणस्तर मापदण्ड तोक्न सक्ने : (१) खानेपानी तथा सरसफाइको सञ्चालन तथा व्यवस्थापनमा अवलम्बन गर्नुपर्ने गुणस्तर मापदण्डहरु नेपाल सरकारले निर्धारण गरे बमोजिम हुनेछन् ।

(२) नेपाल सरकारले निर्धारण गरेको मापदण्डको अधीनमा रही सो मापदण्डमा तोकेको गुणस्तरभन्दा न्यून नहुने गरी यस नगरपालिकाले आफ्नो क्षेत्रका लागि खानेपानी तथा सरसफाइ सम्बन्धमा आवश्यक मापदण्ड तोक्न सक्नेछ ।

१९. खानेपानीको गुणस्तर परीक्षण सम्बन्धी व्यवस्था: नगरपालिकाले नेपाल सरकारले तोकेको मापदण्ड अनुरुप हुनेगरी खानेपानी तथा फोहोर पानीको गुणस्तर मापन तथा परीक्षणका लागि खानेपानि तथा सरसफाइ इकाईको मातहतमा रहने गरी प्रयोगशालाको स्थापना तथा सञ्चालन गर्न सक्नेछ ।

२०. खानेपानी गुणस्तर अनुगमन प्रणाली: नगरपालिकाको क्षेत्रमा खानेपानीको गुणस्तरलाई अनुगमन गर्ने कार्यबिधि कार्यपालिकाले तोके बमोजिम हुनेछ ।

परिच्छेद ५
खानेपानी महसुल र खानेपानी सेवाको व्यवस्थापन

२१. खानेपानी तथा सरसफाइ महसुल निर्धारण: (१) खानेपानी तथा सरसफाई उपभोक्ता समितिको रुपमा रहेका उपभोक्ता संस्थाले उपलब्ध गराउने खानेपानी तथा सरसफाइ सेवाको महसुल सम्बन्धित उपभोक्ता संस्थाको साधारण सभाले निर्धारण गरे बमोजिम हुनेछ र यसरी निर्धारण गरेको महसुल दरको जानकारी नगरपालिकालाई उपलब्ध गराउनु पर्नेछ।

(२) उपभोक्ता संस्थाले खानेपानी तथा सरसफाइ सेवाको महसुल निर्धारण गर्दा आयोजनाको लागत, खानेपानीको गुणस्तर, सेवाको स्तर, उपभोक्ताहरुको योगदान, उपभोक्ताको बृहत हित, उपभोक्ताको क्रयशक्ति, नेपाल सरकार र प्रदेश सरकारको नीति, नगरपालिकाको नीति र खानेपानी तथा सरसफाइमा पहुँचको हकसम्बन्धी मौलिक हकलाई समेत आधार मान्नु पर्नेछ।

(३) अनुमतिपत्र प्राप्त संस्थाले व्यावसायिक तथा व्यापारिक र औद्योगिक प्रयोजनका लागि उपलब्ध गराउने खानेपानी तथा सरसफाइ सेवाको महसुल खानेपानी तथा सरसफाइ सेवा महसुल निर्धारण कार्यपालिकाले निर्धारण गरे बमोजिम हुनेछ।

२२. महसुल तथा शुल्क लिन पाउने : (१) उपभोक्ताले खानेपानी तथा सरसफाइ सेवा उपयोग गरे वापत उपभोक्ता संस्थालाई साधारण सभाले निर्धारण गरे बमोजिमका आधारमा र अनुमतिपत्र प्राप्त संस्थालाई जलस्रोत समितिले निर्धारण गरे बमोजिमका आधार र मापदण्डको अधीनमा रही उपभोक्तासँग महसुल तथा सेवा शुल्क लिने अधिकार हुनेछ।

(२) उपभोक्ताले खानेपानी सेवा तथा सरसफाइ सेवा उपयोग गरे बापतको महसुल तथा सेवा शुल्क सम्बन्धित उपभोक्ता संस्था वा अनुमतिपत्र प्राप्त संस्थालाई बुझाउनु पर्नेछ।

(३) व्यापारिक वा व्यावसायिक रुपमा खानेपानी आपूर्ति गर्न अनुमतिपत्र प्राप्त संस्थाले आफ्नो सेवा क्षेत्रभित्र आफूले उपलब्ध गराएको समय तालिका बमोजिम नियमित रुपमा खानेपानी वितरण गर्न नसकेमा त्यसरी खानेपानी वितरण गर्न नसकेको अवधिको शुल्क वा महससु लिन पाउने छैन।

(४) उपदफा (१) र (२) मा जुनसुकै व्यवस्था गरिएको भएतापनि उपभोक्ता संस्था वा

अनुमतिपत्र प्राप्त संस्थाले सम्बन्धित वडा कार्यालयले विपन्न भनी पहिचान र सिफारिस गरेका व्यक्ति तथा परिवारलाई धारा र मिटर जडान वापतको शुल्क तथा खानेपानीको महसुल लगायतका सेवामा छुट तथा सहुलियत दिन सक्नेछ।

२३. मिनाहा वा छुट दिन सक्ने: प्रकोप वा अन्य कुनै विषम परिस्थितिका कारण कुनै खास क्षेत्रका उपभोक्ता, विपन्न परिवार वा सिमान्तकृत परिवारले उपभोक्ता संस्था वा अनुमतिपत्र प्राप्त संस्थाले सञ्चालन तथा व्यवस्थापन गरेको खानेपानी सेवाको महसुल तिर्न असमर्थ भएमा त्यस्ता उपभोक्ताले तिर्नुपर्ने महसुल घटाउन वा मिनाहा दिन सक्नेछ।

२४. असुल उपर गर्न सक्ने: यस ऐन बमोजिम खानेपानी सेवा तथा सरसफाइ सेवा उपयोग गरे बापतको महसुल तथा जरिबानाको रकम नबुझाउने उपभोक्ताबाट सम्बन्धित उपभोक्ता संस्था वा अनुमतिपत्र प्राप्त संस्थाले त्यस्तो रकम प्रचलित कानून बमोजिम असुल उपर गर्न सक्नेछ।

२५. खानेपानी सेवाको व्यवस्थापन: (१) नगरपालिकाले उपभोक्ता समिति मार्फत उपभोक्ताहरुलाई नियमित र न्यायोचित रुपमा खानेपानी सेवा गराउनेछ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम खानेपानी सेवा उपलब्ध गराउँदा घरेलु उपयोग र सार्वजनिक प्रयोगको लागि आवश्यक व्यवस्था गरेर मात्र संस्थागत, व्यवसायिक तथा औद्योगिक प्रयोजनको लागि पानीको स्रोतको प्रयोग गर्नु पर्नेछ।

(३) कुनै पनि कारणले खानेपानी आपूर्ति प्रणाली अवरुद्ध भएमा नगरपालिका र अन्य सम्बन्धित निकायको सहयोगमा तत्काल मर्मत सम्भार गरी खानेपानी आपूर्ति गर्नुपर्नेछ र मर्मत सम्भार अवधीमा खानेपानी आपूर्तिका लागि अस्थायी वा बैकल्पिक व्यवस्था गर्नुपर्नेछ।

(४) उपभोक्ता समितिले व्यक्तिगत खानेपानी प्रणाली भएका घर परिवारमा मिटर जडान गरी दफा २३ बमोजिमको महसुल तथा शुल्क उठाउन सक्नेछ।

(५) खानेपानीमा सेवाको नियमित मर्मत सम्भारको जिम्मेवारी सम्बन्धित उपभोक्ता समितिको हुनेछ।

(७) उपभोक्ता समितिबाट तत्काल मर्मत सम्भार गर्न नसक्ने मनासिव कारण देखाई उपभोक्ता समितिले नगरपालिकामा मर्मत सम्भारका लागि अनुरोध गरेमा नगरपालिकाबाट तत्काल प्राबिधिक टोली पठाई आवश्यक कार्य गर्नेछ।

(८) खानेपानी सेवाको व्यवस्थापन सम्बन्धि अन्य कार्यबिधि तोकिए बमोजिम हुनेछ।

परिच्छेद ६

पूर्वाधार निर्माण तथा मर्मत सम्भार सम्बन्धी व्यवस्था

२६. पूर्वाधारको निर्माण वर्गिकरण: (१) नगरपालिकाका खानेपानी आयोजनालाई लाभान्वीत घरधुरीका आधारमा देहाय बमोजिम वर्गिकरण गर्नुपर्नेछ।

(क) ठुला आयोजना: ५०० घर परिवार भन्दा बढी लाभान्वीत हुने खानेपानी योजनालाई ठुला आयोजनामा बर्गिकरण गरिनेछ।

(ख) मझौला आयोजना: १०० देखि ५०० घर परिवार लाभान्वीत हुने आयोजनालाई मझौला आयोजनामा वर्गिकरण गरिनेछ।

(ग) साना आयोजना: १०० भन्दा कम घर परिवार लाभान्वीत भएको आयोजनालाई साना आयोजनामा वर्गिकरण गरिनेछ।

(२) उपदफा (१) बमोजिमका साना आयोजनाहरु निर्माणका लागि नगरपालिका आफै र मझौला तथा ठूला आयोजनाको निर्माणका लागि बिस्तृत आयोजना प्रतिवेदन सहित संघ तथा प्रदेश सरकार र बिभिन्न विकास साझेदार निकायमा पेश गर्न सकिनेछ।

(३) उपदफा (२) मा जे सुकै लेखिएको भएता पनि साना आयोजना निर्माणका लागि संघ, प्रदेश सरकार र विकास साझेदार निकायलाई कार्य गर्न बाधा पर्नेछैन।

२७. समुदायको योगदान सम्बन्धी व्यवस्था: (१) सामुदायिक खानेपानी आयोजना निर्माणमा स्थानीय समुदायले देहायका क्षेत्रमा कुल लागतको १० प्रतिसत जनश्रमदान गर्नुपर्नेछ।

(क) गैर स्थानीय निर्माण समाग्री मोटर नआउने स्थानवाट ढुवानी,

(ख) स्थानीय सामाग्री संकलन तथा ढुवानी

(ग) पाईपलाईन खनाई तथा पुर्ने

(घ) अन्य अदक्ष कामदार सरहको कार्य

(२) उपदफा (१) बमोजिम श्रमदान जुटाउनका लागि लाभान्वीत घर परिवारलाई श्रमको बिभाजन गरी श्रमदानका लागि परिचालन गर्नुपर्नेछ।

(३) श्रमदान गर्न असक्षम व्यक्तिहरु (अपांगता भएका व्यक्ति, बालबालिका, बृद्धबृद्धाहरु, दिर्घरोगीहरु आदि) ले भने श्रमदान गर्न पर्नेछैन।

(४) उपदफा (३) बाहेकका व्यक्ति तथा परिवारले श्रमदान गर्न नसकेमा सो बराबरको नगद रकम उपभोक्ता समितिलाई बुझाउनु पर्नेछ।

(५) व्यक्तिगत खानेपानी प्रणालीको हकमा मुख्य लाईनबाट घरको धारा सम्मको पाईपलाईन

खनाई, २५ मिटर भन्दा बढी थप पाईप लाग्ने भए सो पाईप, मिटर तथा धारामा लाग्ने जि आई पाईप, टुटी लगाएतका सामाग्रीहरु सम्बन्धित घरधनीले नै व्यहोर्नु पर्नेछ ।

२८. उपभोक्ता संस्थाको मर्मत सम्भार तथा व्यवस्थापन कोष रहने : (१) उपभोक्ता संस्थाको एक कोष रहने छ र उक्त कोषमा उपभोक्ता सदस्यता शुल्क, खानेपानी तथा सरसफाइ सेवा शुल्क, नगरपालिका र विभिन्न निकाय तथा संघ संस्थाबाट प्राप्त रकम र कानून बमोजिम प्राप्त रकम जम्मा गर्नुपर्नेछ ।

(२) उपभोक्ता संस्थाले खानेपानी तथा सरसफाइ सम्बन्धी आयोजना निर्माण, सञ्चालन तथा व्यवस्थापनका लागि नगरपालिका र विभिन्न सरकारी निकाय तथा गैरसरकारी संघ संस्थासँग सहयोग प्राप्त गर्न सक्नेछन् ।

परिच्छेद ७
अनुमतिपत्र सम्बन्धी व्यवस्था

२९. अनुमतिपत्र लिनुपर्ने : (१) यस नगरपालिकाको कुनै क्षेत्रमा कुनै कम्पनी वा उद्योग जस्ता व्यावसायिक संस्थाले नाफामूलक वा व्यापारिक प्रयोजनका लागि खानेपानी तथा सरसफाइ सेवा प्रदान गर्ने आयोजना वा सेवा प्रणालीको सर्भेक्षण, निर्माण, सञ्चालन तथा व्यवस्थापन गर्न र खानेपानीको स्रोतको व्यवसायिक उपयोग गर्न चाहेमा यस ऐन बमोजिम जलस्रोत समिति बाट अनुमतिपत्र लिनु पर्नेछ ।

(२) उपदफा (१) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भएतापनि सामुदायिक रुपमा सामुहिक प्रयोजनका लागि उपभोक्ता संस्थाले खानेपानी तथा सरसफाई आयोजनाको सर्भेक्षण, निर्माण, सञ्चालन तथा व्यवस्थापन गर्न र खानेपानी तथा सरसफाइ उपभोक्ता समितिको रुपमा रहेका उपभोक्ता संस्थाद्धारा खानेपानी तथा सरसफाइ सेवा प्रदान गर्न अनुमतिपत्र लिनुपर्ने छैन ।

(३) यस नगरपालिकाको क्षेत्रभित्र वा क्षेत्रबाट उपदफा (१) बमोजिम व्यापारिक, व्यवसायिक तथा औद्योगिक प्रयोजनका लागि खानेपानी आयोजना वा सेवा प्रणाली सञ्चालन गर्न चाहने व्यावसायिक किसिमका संगठित संस्थाले सम्बन्धित विषयको आर्थिक, प्राविधिक तथा प्रचलित कानून बमोजिमको वातावरणीय अध्ययन प्रतिवेदन तथा नगरपालिकाले तोकेको अन्य आवश्यक विवरण र अनुमतिपत्र दस्तुर समेत संलग्न गरी यस नगरपालिका समक्ष निवेदन दिनु पर्नेछ ।

(४) उपदफा (३) बमोजिम प्राप्त निवेदनमा छानबिन गर्दा थप कागजात आवश्यक पर्ने वा कुनै विषयमा थप स्पष्ट गर्नुपर्ने देखिएमा नगरपालिकाको प्रमुख प्रशासकीय

अधिकृतले सो बमोजिमका कागजातहरु पेश गर्न वा स्पष्ट गर्न बढीमा पन्ध्र दिनको समय दिनु पर्नेछ ।

३०. जलस्रोत समितिः (१) अनुमति पत्र प्रदान गर्ने प्रयोजनको लागि नगरपालिकामा देहाय बमोजिमका अध्यक्ष र सदस्य रहने गरी एक नगर जलस्रोत समिति रहनेछ ।

(क) नगरपालिकाको प्रमुख – अध्यक्ष
(ख) नगरपालिकाको उप–प्रमुख – सदस्य
(ग) नगरपालिकाको प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत – सदस्य
(घ)नगरपालिकाको वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन समितिको संयोजक– सदस्य
(ङ) नगरपालिकाको खानेपानीसँग सम्बन्धीत विज्ञ वा प्राविधिक – सदस्य
(च)नगरपालिकाको प्राविधिक शाखा प्रमुख – सदस्य
(छ) खानेपानि तथा सरसफाई इकाइ प्रमुख – सदस्य सचिव

(२) समितिको बैठक आवश्यक्ता अनुसार समबन्धित वार्डको वडाध्यक्ष, कार्यपालिका सदस्त, वडा सदस्य, विषय विज्ञ, स्थानिय अगुवा तथा नगरपालिकाका अन्य कर्मचारीलाई समेत आमन्त्रण गर्न सकिने छ।

३१. अनुमतिपत्र दिनुपर्ने : (१) दफा ३८ बमोजिम परेको निवेदनमा नगरपालिकाले आवश्यक जाँचबुझ गर्दा आफ्नो अधिकार क्षेत्रभित्र पर्ने विषय भई अनुमतिपत्र दिन उपयुक्त देखिएमा त्यस्तो निवेदन परेको मितिले तीस दिनभित्र यस ऐन र अन्य प्रचलित कानून बमोजिमका शर्तहरु समेत उल्लेख गरी निवेदकलाई अनुमतिपत्र दिनु पर्नेछ ।

(२) उपदफा (२) बमोजिमको अनुमतिपत्र प्रदान गर्दा बढीमा पाँच वर्षका लागि मात्र प्रदान गर्न सकिने छ र सो अवधी पश्चात् नगरपालिकाले तोकेको दस्तुर बुझाई बढीमा एक पटक मात्र अर्को पाँच वर्षका लागि अनुमतिपत्र नवीकरण गर्न सकिने छ ।

(३) यो ऐन प्रारम्भ हुनु अगावै व्यवसायिक तथा औद्योगिक रुपमा खानेपानी उपयोग गरिरहेका संगठित संस्थाले यो ऐन प्रारम्भ भएको मितिले एक वर्षभित्रमा यस ऐन तथा प्रचलित कानून बमोजिमको प्रक्रिया पूरा गरी अनुमतिपत्र लिनु पर्नेछ ।

(४) उपदफा (१) र (३) बमोजिम अनुमतिपत्र नलिएका संगठित संस्थाले व्यापारिक तथा नाफामूलक प्रयोजनका लागि खानेपानी तथा सरसफाइ सेवा, आयोजना वा सेवा प्रणाली निर्माण, सञ्चलन तथा व्यवस्थापन गर्न वा खानेपानीको स्रोतको व्यवसायिक तथा औद्योगिक उपयोग गर्न पाउने छैन ।

३२. अनुमतिपत्र प्रदान नगरिने : (१) यस ऐन वा प्रचलित कानून बमोजिम उपभोक्ता संस्थाद्वारा सामुदायिक रुपमा खानेपानी तथा सरसफाइ सेवा प्रदान भइहेको क्षेत्रमा र व्यावसायिक तथा व्यापारिक वा औद्योगिक प्रयोजनका लागि खानेपानी सेवा सञ्चालन गर्न कुनै संगठित संस्थालाई अनुमति प्रदान गरिएको क्षेत्रमा अर्को कुनैपनि संगठित संस्थालाई सोही प्रयोजनका लागि अनुमतिपत्र प्रदान गरिने छैन।

(२) उपदफा (१) मा जुनसुकै कुरा व्यवस्था गरिएको भएपनि अनुमपित्र प्राप्त संस्थाले सेवा क्षेत्रमा गुणस्तरीय सेवा प्रदान नगरेमा वा नियमित रुपमा खानेपानी सेवा आपूर्ति गर्न नगरेमा वा माग अनुसारको खानेपानी सेवा आपूर्ति गर्न नसकेमा वा कुनै कारणले त्यस्तो संस्था विघटन भएमा वा अनुमतिपत्र प्राप्त संस्थाको अनुमतिपत्र खारेज भएमा उक्त क्षेत्रमा खानेपानी तथा सरसफाइ सेवा प्रदान गर्नका लागि यस ऐनमा गरिएको व्यवस्था अनुसार अर्को संस्थालाई नयाँ अनुमतिपत्र प्रदान गर्न सकिने छ।

(३) उपभोक्ता संस्थाद्वारा सामुदायिक रुपमा खानेपानी तथा सरसफाइ सेवा प्रदान गर्नका लागि प्रयोग भइरहेको खानेपानीको स्रोतमा प्रतिकूल असर पर्नेगरी व्यावसायिक तथा व्यापारिक वा औद्योगिक प्रयोजनका लागि खानेपानी सेवा सञ्चालन गर्न अनुमतिपत्र प्रदान गरिने छैन।

३३. अनुमतिपत्र खारेज : (१) यस ऐन बमोजिम अनुमतिपत्र प्राप्त संस्थाले ऐन नियम विपरितको कुनै काम गरेमा वा नियमित रुपमा खानेपानी तथा सरसफाइ सेवा उपलब्ध नगराएमा वा खानेपानी तथा सरसफाइ सेवा प्रदान गरे वापत अनुमतिपत्रमा उल्लेख गरिए भन्दा बढी शुल्क लिएमा वा अनुमत्रिपत्रमा उल्लिखित समयभित्र खानेपानी आयोजना वा सेवा प्रणालीको निर्माण तथा सञ्चालन र व्यवस्थापन नगरेमा नगरपालिकाको कार्यपालिकाले अनुमतिपत्रमा उल्लेखित काममा आवश्यक सुधार गरी सेवा सञ्चालन गर्नका लागि सात (७) दिनको म्याद राखि अनुमतिपत्र प्राप्त संस्थालाई निर्देशन दिन सक्नेछ :

(२) उपदफा (१) बमोजिम दिइएको निर्देशन तथा आदेशको पालना नगरेमा नगरपालिकाको कार्यपालिकाले यस ऐन बमाजिम प्रदान गरेको अनुमतिपत्र खारेज गर्नु पर्नेछ।

(३) उपदफा (२) बमोजिम अनुमतिपत्र खारेज गर्नु अघि नगरपालिकाको प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतले सम्बन्धित अनुमतिपत्र प्राप्त संस्थालाई सात दिनको समय दिई आफ्नो सफाई पेश गर्ने मौका दिनु पर्नेछ।

परिच्छेद ८
बिबिध

३४. कसुर र सजाय : खानेपानी तथा सरसफाइसम्बन्धी कसुरको निर्धारण र दण्ड सजायसम्बन्धी व्यवस्था खानेपानी तथा सरसफाइसम्बन्धी संघीय कानूनमा व्यवस्था भए बमोजिम हुनेछ।

३५. सूचना अभिलेख प्रणाली: (१) नगरपालिका क्षेत्रको खानेपानी तथा सरसफाइ सम्बन्धि तथ्यांक अध्यावधीका लागि सूचना प्रबिधिको प्रयोग गर्न सक्नेछ।
(२) खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता सम्बन्धि तथ्यांक अध्यावधीका लागि एक सूचना अभिलेख प्रणालीको विकास गर्न सकिनेछ।

३६. योजना निर्माण: नगरपालिकाले उपभोक्ता संस्था र सरोकारवाला निकाय तथा संघ संस्थहरुसँग परामर्श गरी नेपाल सरकारले निर्धारण गरेको नीति तथा मापदण्ड अनुसार आफनो क्षेत्रका लागि उपयुक्त हुने किसिमको खानेपानी तथा सरसफाइ योजना तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गर्न सक्नेछ।

३७. विवरण उपलब्ध गराउने : (१) नगरपालिकाले प्रदेशको सम्बन्धित मन्त्रालय मार्फत देहायको विवरणहरु सम्बन्धित संघीय मन्त्रालय समक्ष वार्षिक रुपमा उपलब्ध गराउने छ :

(क) खानेपानी तथा सरसफाइ उपभोक्ता समितिको रुपमा रहेका उपभोक्ता संस्थाहरुको संख्या र सोबाट लाभान्वीत जनसंख्या।
(ख) अनुमतिपत्र प्रदान गरिएका संगठित संस्थाको संख्या र सोबाट लाभान्वीत जनसंख्या।
(ग) नेपाल सरकार वा प्रदेश सरकारले माग गरेका अन्य विवरणहरु।

(२) उपदफा (१) को प्रयोजनका लागि नगरपालिकामा खानेपानीको स्रोत र परिमाण, गुणस्तर, लाभान्वित क्षेत्र र खानेपानी तथा सरसफाइ प्रणालीका सम्पूर्ण विषयहरु प्रष्ट रुपमा देखिने गरी राखिने छ र यस्ता विवरणहरु आवश्यकता अनुसार समय समयमा खानेपानी तथा सरसफाइसम्बन्धी विद्युतीय एकिकृत नक्शामा समावेश गर्नका लागि नेपाल सरकारलाई उपलब्ध गराउन सकिनेछ।

३८. **पुरस्कार सम्बन्धी व्यवस्था:** खानेपानी तथा सरसफाइ व्यवस्थापनमा उल्लेखनीय योगदान गर्ने व्यक्ति, संघ संस्था वा समुदायलाई नगरपालिकाले आवश्यक पुरस्कारको व्यवस्था गर्न सक्नेछ।

३९. **निर्देशन दिन सक्ने :** नगरपालिकाले उपभोक्ता संस्था वा अन्य सेवा प्रदायक अन्य संघ संस्थालाई खानेपानी तथा सरसफाइ आयोजनाको निर्माण, सञ्चालन तथा व्यवस्थापन र उपभोक्ता सेवाका सम्बन्धमा आवश्यक निर्देशन दिन सक्नेछ र त्यस्तो निर्देशनको पालना गर्नु सम्बन्धित सबैको कर्तव्य हुनेछ।

४०. **अधिकार प्रत्यायोजन :** नगरपालिकाको प्रमुखले यस ऐन बमोजिम प्राप्त गरेको अधिकार उपप्रमुख वा कुनै सदस्य वा प्रशासकीय अधिकृतलाई प्रत्यायोजन गर्न सक्नेछन्।

४१. **खानेपानी आयोजना र संरचनाको हस्तान्तण :** (१) नगरपालिकामा नेपाल सरकार, प्रदेश सरकार र नगरपालिकाले विकास र निर्माण गरेका खानेपानी तथा सरसफाइ आयोजना र सोसम्बन्धी संरचनाहरु खानेपानी तथा सरसफाइ उपभोक्ता समितिको रुपमा रहेका उपभोक्ता संस्थालाई हस्तान्तरण गर्न सकिने छ।

(२) व्यावसायिक तथा व्यपारिक प्रयोजनका लागि संगठित संस्थाले सञ्चालन गरेका खानेपानी तथा सरसफाइ आयोजना र सोको संरचनाहरु उक्त संगठित संस्थाले पाएको अनुमतिपत्रको अवधी सकिएपछि वा अनुमतिपत्र खारेज भएको अवस्थामा उक्त आयोजना र सोको संरचनाहरु पनि खानेपानी तथा सरसफाइ उपभोक्ता समितिको रुपमा रहेका उपभोक्ता संस्थालाई हस्तान्तरण गर्न सकिने छ।

४२. नियम बनाउने सक्ने यस ऐनमा गरिएका व्यवस्थाहरुको प्रभावकारी कार्यान्वयनको लागि नगरपालिकाले आवश्यक नियम, निर्देशिका, कार्यविधि र मार्गदर्शन बनाउन सक्नेछ।

४३. **बाधा अडकाउ फुकाउ:** यस ऐनको कार्यान्वयनको क्रममा कुनै वाधा सिर्जना भएमा नगर सभा नबसुन्जेल सम्मको लागि बाधा अडकाउ फुकाउने अधिकार नगर कार्यापालिकालाई हुनेछ।

अनुसूची–१

(दफा ४ सँग सम्बन्धित)

निवेदन पत्रको ढाँचा

श्री ....

.... जलस्रोत समिति

बुद्धभूमि नगरपालिका, कपिलवस्तु ।

महोदय,

हामीले...उपभोक्ता संस्था गठन गरी दर्ता गराउन चाहेकोले बुद्धभूमि नगरपालिकाको खानेपानि तथा सरसफाइ ऐन, २०७९ को दफा १४ को उपदफा २ बमोजिम बमोजिम उपभोक्ता संस्था दर्ता गराउन देहायको विवरण खुलाई प्रस्तावित उपभोक्ता संस्थाको एक प्रति विधान र एक सय रुपैयाँ दस्तुर सहित दरखास्त दिएका छौँ।

विवरणः

१. उपभोक्ता संस्थाको नामः

२. कार्य क्षेत्रः

३. उद्देश्यहरूः

(क)

(ख)

(ग)

४. सदस्यहरूको नाम ठेगाना पेशा

(क)

(ख)

(च)

(छ)

५. उपयोग गरिने जलस्रोतको विवरणः

(क) जलस्रोतका नाम र रहेको ठाउँः

(ख) जलस्रोतबाट गरिने प्रयोगः

(ग) उपभोक्ता संस्थाले उपयोग गर्न चाहेको जलस्रोतको परिमाणः

(घ) उक्त जलस्रोतको हाल भैरहेको उपयोगः

६. उपभोक्ता संस्थाले पु¥याउन चाहेको सेवा सम्बन्धी विवरणः

(क) सेवाको किसिमः

(ख) सेवा पु¥याउने क्षेत्रः

(ग) सेवाबाट लाभान्वित हुने उपभोक्ताहरूकोसंख्याः

(घ) भविष्यमा सेवा विस्तार गर्न सकिने सम्भावनाः

७. आर्थिक स्रोतको विवरणः

८. कार्यालयको ठेगानाः

निवेदक,
उपभोक्ता संस्थाको तर्फबाट दरखास्त दिनेको
सहीः
नामः
पदः
ठेगानाः
मिति

अनुसूची–२
(दफा ४ को (२) सँग सम्बन्धित)
बुद्धभूमि नगरपालिका
हनुमानचोक बुड्डी ,कपिलवस्तु
लुम्बिनी प्रदेश,नेपाल

उपभोक्ता संस्था दर्ता प्रमाण पत्र

दर्ता मितिः
दर्ता नम्बरः
बुद्धभूमि नगरपालिका
हनुमानचोक बुड्डी ,कपिलवस्तु

..............................(सम्बन्धित उपभोक्ता संस्थाको नाम)................... बुद्धभूमि नगरपालिकाको खानेपानि तथा सरसफाइ ऐन, २०७९ बमोजिम............. साल................... महिना................गतेमा यस कार्यालयमा दर्ता गरी यो दर्ता प्रमाणपत्र प्रदान गरिएको छ। बुद्धभूमि नगरपालिकाको खानेपानि तथा सरसफाइ ऐन, २०७९ बमोजिम आफ्नो कार्य सञ्चालन गर्नु होला।

सहीः
नाम, थरः
पद

आज्ञाले
रमेश गौतम
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

भाग - २

सार्वजनिक निजी साझेदारी नियमावली, २०७९

कार्यपालिकाबाट प्रमाणित मिति: २०७९/०९/१२ गते

बुद्धभूमि नगरपालिकाको सार्वजनिक निजी साझेदारी सम्बन्धी ऐन, २०७७ को दफा ६५ ले दिएको अधिकार प्रयोगगरी बुद्धभूमि नगर नगरपालिकाको कार्यपालिकाले यो नियमावली बनाएको छ।

परिच्छेद – १

प्रारम्भिक

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ :

(१) यी नियमहरूको नाम "सार्वजनिक निजी साझेदारी नियमावली, २०७९ रहेको छ।

(२) यो नियमावली तुरुन्त प्रारम्भ हुनेछ।

२. परिभाषा :

विषय वा प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस नियमावलीमा,

(क) "अनुमतिपत्र" भन्नाले आयोजना कार्यान्वयन गर्न ऐनको दफा ३३ बमोजिम दिइएको अनुमति पत्र सम्झनु पर्छ।

(ख) "आयोजना" भन्नाले ऐनको दफा २ को खण्ड (ङ) बमोजिमको आयोजना सम्झनु पर्छ।

(ग) "ऐन" भन्नाले बुद्धभूमि नगरपालिकाको सार्वजनिक निजी साझेदारी सम्बन्धी ऐन, २०७७" सम्झनु पर्छ।

(घ) "कार्यपालिका" भन्नाले बुद्धभूमि नगर कार्यपालिका सम्झनु पर्छ।

(ङ) "प्रस्ताव मूल्यांकन समिति" भन्नाले ऐनको दफा २१ को उपदफा (१) बमोजिमको प्रस्ताव मूल्यांकन समिति सम्झनु पर्छ।

(च) "सानिसा इकाई" भन्नाले ऐनको दफा ११ को उपदफा (१) बमोजिमको सार्वजनिक निजी साझेदारी इकाई सम्झनु पर्छ।

(छ) "सानिसा समिति" भन्नाले ऐनको दफा १० को उपदफा (१) बमोजिमको सार्वजनिक निजी साझेदारी समिति सम्झनु पर्छ।

(ज) "स्थानीय सरकार" भन्नाले बुद्धभूमि नगरपालिका सम्झनु पर्छ।

(झ) "सोझै प्राप्त भएका प्रस्ताव" भन्नाले आयोजना कार्यान्वयन गर्ने निकायसानिसा समितिले प्रस्ताव आव्हान नगरेका तर कुनै इच्छुक निजी निकायबाट पहिचान गरी कार्यान्वयनका लागि पेश गरिएको प्रस्ताव सम्झनु पर्छ।

(ञ) "कार्य दिन" भन्नाले सार्वजनिक विदाको दिन बाहेक बुद्धभूमि नगरपालिका वा मातहतका कार्यालय खुला रहेको दिन सम्झनु पर्छ।

परिच्छेद – २
आयोजना स्वीकृति सम्बन्धी व्यवस्था

३. आयोजना स्वीकृतिका लागि निवेदन पेश गर्नुपर्ने :

(१) सानिसा समितिले ऐनको दफा १५ को उपदफा (१)मा उल्लिखित आयोजना सार्वजनिक निजी साझेदारीमा कार्यान्वयन गर्न उपयुक्त देखेमा देहायका विवरणहरु खुलाई कार्यपालिकाबाट स्वीकृत गराउनु पर्नेछः

(क) आयोजनाको विवरण,

(ख) आयोजनामा ऐनको दफा ३ को उपदफा (२) मा उल्लिखित विशेषताहरु मध्ये के कस्तो विशेषता रहेको हो सोको विवरण,

(ग) आयोजना सार्वजनिक निजी साझेदारीको कुन ढाँचाबाट कार्यान्वयन गरिने हो सोको विवरण,

(घ) आयोजना सार्वजनिक निजी साझेदारीमा कार्यान्वयन गर्न सम्भव र उपयुक्त देखिएका

आधार,

(ङ) आयोजना कार्यान्वयनबाट प्राप्त हुने लाभ,

(च) आयोजना कार्यान्वयनको लागि संघीय सरकार वा दातृ निकायसँग कुनै किसिमको सहयोग माग गरिए वा नगरिएको र माग गरिएको भए त्यस्तो सहयोग प्राप्त हुने वा नहुने कुरा,

(छ) आयोजनाको सर्वेक्षण भए वा नभएको र सर्वेक्षण भएको भए त्यसको अनुमानित लागत,

(ज) एकै प्रकृतिका एक भन्दा बढी आयोजना कार्यान्वयन गर्ने भए त्यस्ता आयोजनाको प्राथमिकता, (झ) अन्य आवश्यक कुराहरु।

(२) उपनियम (१) बमोजिम आयोजना स्वीकृतिका लागि पेश गर्दा सबै विवरणहरु खुलाई प्रतिवेदन तयार गरी पेश गर्नुपर्नेछ।

४. आयोजना स्वीकृत गर्ने :

(१) नियम ३ बमोजिम प्राप्त भएको विवरणहरुको आधारमा आयोजना सार्वजनिक निजी लगानीमा कार्यान्वयन गर्न सम्भव र उपयुक्त देखिएमा कार्यपालिकाले विवरण पेश भएको मितिले ७ (सात) दिन भित्र ऐनको दफा ९ को उपदफा (१) बमोजिमको आयोजना स्वीकृत गर्न सक्नेछ।

(२) उपनियम (१) बमोजिम स्वीकृत गर्दा एकै प्रकृतिका एक भन्दा बढी आयोजना कार्यान्वयन गर्न उपयुक्त देखिएमा कार्यपालिकाले त्यस्तो आयोजनाको प्राथमिकता समेत तोक्न सक्नेछ।

(३) उपनियम (१) बमोजिम आयोजना कार्यान्वयन गर्न स्वीकृति दिनु अघि कार्यपालिकाले आवश्यक देखेमा आयोजनाको सम्बन्धमा सानिसा समितिसँग थप विवरण बुझ्न सक्नेछ।

(४) कुनै आयोजनाको सम्बन्धमा थप विवरण अध्ययन गर्न आवश्यक देखिएमा सानिसा

समितिले सोही व्यहोरा कार्यपालिकामा लेखी पठाउनु पर्नेछ।

(५) उपनियम (१) बमोजिम कार्यपालिकाबाट आयोजना स्वीकृत भएमा सानिसा समितिले नियम ३८ बमोजिम सर्वसाधारणको जानकारीको लागि सोको सूचना प्रकाशन गर्नु पर्नेछ।

परिच्छेद–३

आयोजनाको खरिद प्रक्रिया सम्बन्धी व्यवस्था

५. मनसाय पत्र सम्बन्धी कागजात तयार गर्नुपर्ने :

(१) सानिसा इकाईले आयोजनाको मनसायपत्र आव्हान गर्नु अघि देहायका विवरण तथा कागजातहरु तयार गरी राख्नु पर्नेछ : –

(क) आयोजनाको संक्षिप्त विवरण,

(ख) आयोजनाको न्यूनतम डिजाइन सम्बन्धी अवधारणा,

(ग) आयोजनाको सञ्चालन र व्यवस्थापन सम्बन्धी विधि,

(घ) आयोजना कार्यान्वयन गर्न लगानी कर्ताको योग्यता र आवश्यकता,

(ङ) आयोजनाको सर्वेक्षण वा अन्य कुनै किसिमको अध्ययन भएको भए सोको संक्षिप्त विवरण,

(च) मनसायपत्र तथा प्रस्ताव मूल्याङ्कनका विस्तृत आधार,

(छ) आयोजना कार्यान्वयनको लागि प्रस्तावकसँग गरिने सम्झौताका मुख्य शर्त,

(ज) आयोजना कार्यान्वयन गर्दा दिईने सुविधा र सहुलियत सम्बन्धी विवरण,

(झ) सानिसा इकाईले आवश्यक ठानेका अन्य विवरण।

६. मनसायपत्र आव्हान गर्नु पर्ने :

(१) सानिसा इकाईले ऐनको दफा १७ को उपदफा (१) बमोजिम मनसायपत्र आव्हान गर्दा नियम ३८ बमोजिम देहायका कुराहरु खुलाई १० दश) दिनको म्याद दिई सार्वजनिक सूचना प्रकाशन गर्नुपर्नेछः

(क) आयोजनाको संक्षिप्त विवरण,

(ख) ऐनको दफा १५ को उपदफा (२) बमोजिम कुन तरिकाबाट आयोजना कार्यान्वयन गरिने हो सो कुराको जानकारी,

(ग) मनसायपत्र पेश गर्ने व्यक्तिको नाम र ठेगाना

(घ) मनसायपत्र पेश गर्ने व्यक्तिको आर्थिक र प्राविधिक क्षमता,

(ङ) मनसायपत्र पठाउनु पर्ने तरिका, अन्तिम मिति, समय र स्थान,

(च) मनसायपत्र खोल्ने मिति, समय र स्थान,

(छ) मनसायपत्र छनौट हुने आधार,

(ज) मनसायपत्र उपर निर्णय गरिने अनुमानित मिति,

(ञ) सानिसा इकाइले आवश्यक ठानेको अन्य आवश्यक विवरण।

७. मनसायपत्र पेश गर्नु पर्ने :

(१) नियम ६ बमोजिम मनसायपत्र आव्हान गरिएकोमा मनसायपत्र पेश गर्न चाहने व्यक्तिले देहायका विवरण खुलाई सो कागजातमा उल्लेख भए बमोजिमका विवरणहरु भरी सानिसा इकाई समक्ष नियम ६ को उपनियम १ बमोजिमको अवधिभित्र मनसायपत्र पेश गर्नु पर्नेछः

(क) मनसायपत्र पेश गर्ने व्यक्तिको नाम, ठेगाना र अन्य विवरण,

(ख) मनसायपत्र पेश गर्ने व्यक्तिको आयोजना कार्यान्वयन गर्न सक्ने आर्थिक तथा प्राविधिक क्षमता र अनुभव,

(ग) आयोजना कार्यान्वयन सम्बन्धी व्यवसायिक योजना,

(घ) सानिसा इकाईले तोकेको अन्य आवश्यक विवरण।

(२) उपनियम (१) बमोजिम मनसायपत्र पेश गर्दा सिलबन्दी गरी पेश गर्नुपर्नेछ।

(३) उपनियम (१) बमोजिम मनसायपत्र पेश गर्ने व्यक्तिले मनसायपत्रको साथमा दस्तुर वापत पाँच हजार रुपैयाँ सानिसा इकाईमा बुझाउनु पर्नेछ।

(४) सानिसा इकाईले उपनियम (१) बमोजिम प्राप्त भएको मनसायपत्र दर्ता गरी त्यसको निस्सा मनसायपत्र पेश गर्ने व्यक्तिलाई दिनु पर्नेछ।

८. मनसायपत्र पेश गर्ने व्यक्ति छनौट गर्ने :

(१) सानिसा इकाईले मनसायपत्र पेश गर्ने व्यक्ति छनौट गर्दा त्यस्तो व्यक्तिको

प्राविधिक तथा आर्थिक क्षमता र अनुभवको आधारमा गर्नेछ ।

(२) सानिसा इकाईले मनसायपत्र पेश गर्न दिएको म्याद समाप्त भएको मितिले सात दिन भित्र मनसायपत्र छनोट गर्नुपर्नेछ ।

९. मनसायपत्र छनौटको आधारः

(१) मनसायपत्र छनोटका लागि कूल एकसय अङ्कलाई पूर्णाङ्क मानी सो अङ्कलाई देहायको आधारमा विभाजन गरिनेछ : –

(क) प्राविधिक क्षमता वापत – ५० (पचास) अङ्क

(ख) आर्थिक क्षमता वापत – ५० (तीस) अङ्क

(२) उपनियम (१) बमोजिमको प्राविधिक तथा आर्थिक क्षमता र अनुभवको मूल्यांकन देहायका आधारमा गरिनेछ : –

(क) मनसायपत्र पेश गर्ने व्यक्तिको प्राविधिक क्षमताको मूल्यांकन गर्दा सो आयोजनाको कार्यान्वयनको लागि कुनै यन्त्र, उपकरण वा जनशक्ति चाहिने भए सो व्यक्तिसँग त्यस्तो यन्त्र, उपकरण वा जनशक्ति भए वा नभएको,

(ख) मनसायपत्र पेश गर्ने व्यक्तिको आर्थिक क्षमताको मूल्यांकन गर्दा सो व्यक्तिसँग आयोजनाको सर्वेक्षण, सञ्चालन तथा मर्मत सम्भारको लागि आवश्यक आर्थिक क्षमता भएको वा नभएको र मनसायपत्र पेश गर्ने कम्पनी भए कम्पनीको सम्पत्तिबाट आयोजनाको लागि व्यहोर्ने रकम वा ऋण लिने भए के कति रकम कुन प्रक्रियाबाट ऋण लिन प्रस्ताव गरिएको छ सो सम्बन्धी विषय,

(ग) मनसायपत्र पेश गर्ने व्यक्तिको अनुभवको मूल्यांकन गर्दा सो व्यक्तिले आयोजना कार्यान्वयनको लागि उस्तै प्रकृतिको अन्य आयोजना कार्यान्वयन गरे वा नगरेको अनुभव ।

(३) उपनियम (२) बमोजिम गरिएको मूल्यांकनबाट कम्तीमा ६० (साठी) अङ्क प्राप्त गर्ने मनसायपत्र पेश गर्ने व्यक्तिहरु छनौट गरिनेछ । त्यसरी मूल्यांकन गर्दा साठी अङ्क प्राप्त गर्ने कम्तीमा दुई जना व्यक्ति छनौट हुन नसकेमा कम्तीमा पचास अङ्क प्राप्त गर्ने अन्य व्यक्तिहरु पनि छनौट गरिने छ ।

(४) उपनियम (२) बमोजिम प्रस्ताव मूल्यांकन तथा विश्लेषण गर्दा आवश्यक देखेमा सानिसा इकाईले विशेषज्ञहरुको सहयोग लिन सक्नेछ।

१०. पुनः मनसायपत्र आव्हान गर्ने :

(१) नियम ६ बमोजिम मनसायपत्र आव्हान गर्दा एउटा मात्र मनसायपत्र प्राप्त भएमा वा नियम ९ को उपनियम (३) बमोजिम मूल्यांकन गर्दा मनसायपत्र पेश गर्ने कम्तीमा दुई जना व्यक्ति छनौट हुन नसकेमा सानिसा इकाईले नियम ६, नियम ७, नियम ८ तथा नियम ९ बमोजिमको प्रक्रिया पूरा गरी पुनः मनसायपत्र आव्हान गर्नु पर्नेछ।

(२) उपनियम (१) बमोजिम मनसायपत्र आव्हान गर्दा नियम ९ को उपनियम (३) बमोजिम छनौट भएका व्यक्तिलाई निजले चाहेमा कायमै राखिनेछ।

११. संक्षिप्त सूची तयार गर्ने:

(१) नियम ८ बमोजिम मनसायपत्र पेश गर्ने व्यक्तिहरु छनौट गरेपछि सानिसा इकाईले छनोट भएको अर्को कार्यदिन सोको संक्षिप्त सूची तयार पार्नु पर्नेछ।

(२) उपनियम (१) बमोजिम सूची तयार पार्दा आवश्यक देखेमा सानिसा इकाईले सम्बन्धित विषयमा विज्ञको सहयोग लिन सक्नेछ।

(३) उपनियम (१) बमोजिम संक्षिप्त सूची तयार गरेको २ (दुई) दिन भित्र सानिसा इकाईले त्यस्तो सूचीमा परेका व्यक्तिलाई सोको लिखित जानकारी गराउनुपर्नेछ।

१२. प्रस्ताव आव्हान गर्ने:

(१) सानिसा इकाईले नियम ११ को उपनियम (१) बमोजिमको संक्षिप्त सूचीमा समावेश भएका संघ, सस्था, कम्पनी वा व्यक्तिहरू बीच प्रतिस्पर्धाका आधारमा आयोजना कार्यान्वयन गर्ने सम्बन्धमा देहायका कुराहरू खुलाई कम्तीमा १५ (पन्ध्र) दिनको म्याद दिईनियम ३८ बमोजिम सार्वजनिक सूचना प्रकाशन गरी आयोजना कार्यान्वयनको प्रस्ताव आव्हान गर्नुपर्नेछः–

(क) प्रस्ताव सम्बन्धी कागजात भए सो खरिद गर्ने ठाउँ र सोको दस्तुर

(ख) प्रस्ताव पठाउने तरिका,

(ग) प्रस्ताव बुझाउने ठाउँ र मिति,

(घ) प्रस्ताव बुझाउने अन्तिम मिति,

(ङ) प्रस्ताव खोलिने ठाउँ र मिति,

(च) प्रस्ताव उपर निर्णय गरिने अनुमानित मिति,

(छ) प्रस्ताव मूल्यांकन र छनौट गर्ने आधार,

(ज) प्रस्तावको प्राविधिक र आर्थिक पक्षको मूल्यांकनको अङ्कभार,

(झ) प्राविधिक प्रस्ताव मूल्यांकन गरेपछि मात्र आर्थिक प्रस्ताव खोलिने कुरा,

(ञ) अन्य आवश्यक विषय।

१३. प्रस्ताव पेश गर्नु पर्नेः

(१) नियम १२ बमोजिम प्रस्ताव आव्हान गरिएकोमा नियम ११ बमोजिम सूचीकृत भएका संघ, सस्था, कम्पनी वा व्यक्तिले देहायको विवरण खुलाई त्यस्तो आव्हानमा नियम १२ को उपनियम (१) बमोजिमको अवधिभित्र सानिसा इकाई समक्ष प्रस्ताव पेश गर्नुपर्नेछः–

(क) आयोजनाको प्रारम्भिक सम्भाव्यता अध्ययन,

(ख) आयोजनाको अनुमानित लागत,

(ग) आयोजनाको प्रस्तावित वित्तीय स्रोत,

(घ) आयोजना कार्यान्वयनको कार्य योजना र समय तालिका ,

(ङ) आयोजना कार्यान्वयन भएपछि उपभोक्ताबाट कुनै महसुल असुल गर्ने भए अनुमानित महसुलको विवरण,

(च) आयोजना कार्यान्वयन वापत सरकारलाई कुनै रोयल्टी बुझाउनु पर्ने भए त्यस्तो रोयल्टी वा शुल्कको अनुमानित विवरण,

(छ) सूचनामा माग गरिएको अन्य आवश्यक विवरण।

(२) उपनियम (१) बमोजिम प्रस्ताव पेश गर्दा सानिसा इकाईको छाप र सम्बन्धित अधिकारीको दस्तखत भएको प्रस्ताव सम्बन्धी कागजात खरिद गरी सो कागजातमा

उल्लेख भए बमोजिमका विवरण भरी प्राविधिक र आर्थिक प्रस्ताव छुट्टाछुट्टै खाममा सिलबन्दी गरी ती दुवै खामलाई अर्को खाममा राखि पुनः सिलबन्दी गरी पेश गर्नुपर्नेछ।

(३) उपनियम (१) बमोजिम प्रस्ताव पेश गर्दा प्रस्ताव पेश गर्ने व्यक्तिले प्रस्तावपत्रको साथमा दस्तुर वापत रु. ५,०००।– (तिन हजार रुपैयाँ) सानिसा इकाईलाई बुझाउनु पर्नेछ। प्रस्ताव छनोट नभएमा प्रस्तावपत्रको साथमा पेश गरके ो दस्तुर प्रस्तावकलाई फिर्ता हुने छैन।

१४. मनसायपत्र वा प्रस्ताव आव्हानको सूचना संशोधन गर्न सकिने :

(१) नियम ६ र नियम १२ बमोजिम सार्वजनिक गरिएको मनसायपत्र र प्रस्ताव आव्हानको सूचनामा उल्लिखित कुनै विवरण संशोधन गर्नु परेमा नियम ३८ बमोजिम सार्वजनिक सूचना प्रकाशन गरी त्यस्तो विवरण संशोधन गर्न सकिनेछ।

(२) उपनियम (१) बमोजिम विवरण संशोधनको सूचना प्रकाशन गर्दा मनसायपत्र वा प्रस्ताव पेश गर्ने अवधिमा ७ (सात) दिन थप हुने गरी सूचना प्रकाशन गर्नुपर्नेछ।

१५. प्रस्ताव मूल्यांकनको आधार र छनौट प्रक्रियाः

(१) नियम १३ बमोजिम पेश भएको प्रस्ताव बुझाउनु पर्ने म्याद सकिएको २ (दुई) दिन भित्र प्रस्ताव मूल्यांकन समितिले प्राविधिक प्रस्ताव खोल्नु पर्नेछ।

(२) उपनियम (१) बमोजिमको खोलिएका प्रस्ताव, प्रस्ताव मूल्यांकन समितिले मूल्यांकन गर्नुपर्नेछ। प्रस्तावको मूल्यांकन गर्दा पहिले प्राविधिक प्रस्ताव मात्र खोली देहायका आधारमा त्यसको मूल्यांकन गरी कम्तीमा ६० (साठी) प्रतिशत अङ्क प्राप्त गर्ने प्रस्तावकहरुलाई छनौट गर्नुपर्नेछ :–

(क) प्रस्तावकको आर्थिक हैसियत,

(ख) प्रस्तावकको प्राविधिक क्षमता र अनुभव तथा जनशक्तिको कार्यदक्षता र अनुभव,

(ग) आयोजना कार्यान्वयन सम्बन्धी संगठनात्मक व्यवस्था तथा कार्यान्वयन कार्यतालिका,

(घ) आयोजनाको इन्जिनियरिङ्ग डिजाईन,

(ङ) आयोजना कार्यान्वयन गर्ने वित्तीय स्रोत व्यवस्था तथा सो सम्बन्धी योजना,

(च) प्रस्ताव आव्हान पूर्व सानिसा समितिले निर्धारण गरेका अन्य आधारहरु।

(३) उपनियम (१) बमोजिम प्राविधिक प्रस्ताव छनौट गर्दा प्राविधिक प्रस्ताव खोलिएको मितिले सात दिनभित्र छनौट गर्नुपर्नेछ।

(४) उपनियम (३) बमोजिम प्राविधिक प्रस्ताव छनौट गरेपछि प्रस्ताव मूल्यांकन समितिले आर्थिक प्रस्ताव खोलिने मिति, समय र स्थान उल्लेख गरी छनौट भएका प्राविधिक प्रस्तावको प्रस्तावकलाई सूचना दिनु पर्नेछ। त्यसरी प्रस्ताव खोलिने मिति तोक्दा प्राविधिक प्रस्ताव छनौट गरेको मितिले बढीमा ३ (तीन) दिनभित्र हुने गरी तोक्नु पर्नेछ।

(५) उपनियम (३) बमोजिम छनौटमा नपरको प्राविधिक प्रस्तावका प्रस्तावकलाई आर्थिक प्रस्ताव फिर्ता लिन आउन सानिसा इकाईले सूचना दिनु पर्नेछ। त्यसरी सूचना दिएको मितिले ३ (तीन) दिनभित्र आर्थिक प्रस्ताव फिर्ता लिन आएमा सानिसा इकाईले सम्बन्धित प्रस्तावकलाई सो प्रस्ताव फिर्ता दिनु पर्नेछ।

(६) उपनियम (४) बमोजिमको मिति, समय र स्थानमा सम्बन्धित प्रस्तावक वा निजको प्रतिनिधिको रोहवरमा प्रस्ताव मूल्यांकन समितिले आर्थिक प्रस्ताव खोल्नुपर्नेछ। तर सम्बन्धित प्रस्तावक वा निजको प्रतिनिधि उपस्थित नभएको कारणले मात्र आर्थिक प्रस्ताव खोल्न रोकिने छैन।

(७) प्रस्ताव खोल्दा प्रस्ताव रीतपूर्वक दाखिला भए वा नभएको सो स्पष्ट हुने गरी मुचुल्का खडा गरी उपस्थित प्रस्तावक वा निजको प्रतिनिधिको सहीछाप गराउनु पर्नेछ।

(८) यस नियमावली बमोजिम रीत नपु¥याई पेश भएको मनसायपत्र वा प्रस्ताव उपर कुनै कारबाही गरिने छैन।

(९) उपनियम (२) बमोजिमको प्रस्ताव मूल्यांकन समितिले आर्थिक प्रस्ताव देहायको आधारमा मूल्यांकन गर्नुपर्नेछ :–

(क) आयोजना कार्यान्वयनको दिगोपना,

(ख) आयोजना कार्यान्वयनको व्यवसायिक योजना,

(ग) आयोजनाको अनुमानित लागत,

(घ) आयोजनाको प्रस्तावित वित्तीय स्रोत,

(ङ) वातावरणीय रुपमा न्यून क्षति पु¥याउने आयोजना,

(च) आयोजनाले लिने सेवा शुल्कको दर,

(छ) प्रस्ताव आव्हानको सूचना जारी गर्दा सानिसा इकाईले माग गरको अन्य आर्थिक आधार।

(१०) उपनियम (९) बमोजिम प्राविधिक प्रस्ताव मूल्यांकन गरी कम्तीमा ६०% (साठी प्रतिशत) अङ्क प्राप्त गर्ने प्रस्तावकहरुको आर्थिक प्रस्ताव छनौट गर्नु पर्नेछ । आर्थिक प्रस्ताव खोलेको मितिले ५ (पाँच) दिनभित्र सो प्रस्ताव छनौट गर्नुपर्नेछ।

(११) उपनियम (२) बमोजिम प्राविधिक प्रस्तावमा प्राप्त अङ्क र उपनियम (१०) बमोजिम आर्थिक प्रस्तावमा प्राप्त अङ्कलाई जोडी सबैभन्दा बढी अङ्क प्राप्त गर्ने व्यक्तिको प्रस्ताव छनौटको लागि प्रस्ताव मूल्यांकन समितिल आर्थिक प्रस्ताव छनोट गरेको ३ (तीन) दिनभित्र सानिसा इकाई समक्ष सिफारिस सहितको प्रतिवेदन पेश गर्नु पर्नेछ।

(१२) उपनियम (११) बमोजिम सिफारिस गर्दा उपयुक्त देखिएका अन्य प्रस्तावलाई समेत प्राथमिकता व्रmम तोकी वैकल्पिक प्रस्तावको रुपमा सिफारिस गर्नु पर्नेछ।

(१३) उपनियम (११) बमोजिम पेश भएको मूल्यांकन प्रतिवेदनको आधारमा प्रतिवेदन प्राप्त भएको मितिले बढीमा १२(बाह्र) दिनभित्र सानिसा इकाईले प्रस्ताव छनोट सम्बन्धी निर्णय गर्नुपर्नेछ

(१४) सानिसा इकाईले प्रस्ताव छनोट गर्दा आयोजनाको प्राविधिक विषयसँग सम्बन्धित विशेषज्ञहरुको राय लिनुपर्ने भएमा त्यस्तो राय लिन सक्नेछ।

(१५) उपनियम (१३) बमोजिम सानिसा इकाईले प्रस्ताव छनौट सम्बन्धी निर्णय गरेपछि, उक्त निर्णय भएको मिति देखि बढीमा ७ (सात) दिन भित्र प्रस्तावक र सानिसा इकाई बीच समझदारीपत्र गर्नु पर्नेछ।

१६. सोझै प्रस्ताव आव्हान गर्न सक्ने:

(१) ऐनको दफा २० बमोजिम पहिले नै सम्भाव्यता अध्ययन भईसकेको आयोजना

कार्यान्वयन गर्नुपरेमा सानिसा इकाईले सोझै प्रस्ताव आव्हान गर्न सक्नेछ।

(२) उपनियम (१) बमोजिम सोझै प्रस्ताव आव्हान गर्दा उक्त सूचना प्रकाशन भएको मितिले १५ (पन्ध्र) दिनको म्याद दिई आयोजनाको संक्षिप्त विवरण सहित नियम १२ को उपनियम (१) बमोजिमको विवरण खुलाई नियम ३८बमोजिम सार्वजनिक सूचना प्रकाशन गर्नुपर्नेछ।

(३) उपनियम (२) बमोजिम प्रस्ताव आव्हान भएकोमा आयोजना कार्यान्वयन गर्न इच्छुक व्यक्तिले नियम १३ बमोजिम विवरण खुलाई त्यस्तो आव्हानमा उल्लिखित अवधि भित्र सानिसा इकाई समक्ष प्रस्ताव पेश गर्नुपर्नेछ।

(४) यस नियम बमोजिमको आयोजनाको हकमा आयोजनाको प्रारम्भिक सम्भाव्यता अध्ययन प्रतिवेदन पेश गर्न आवश्यक पर्ने छैन।

(५) सोझै प्रस्ताव आव्हान गर्ने आयोजनाको प्रस्ताव आव्हान सम्बन्धी सूचना संशोधन गर्ने तथा स्वीकृत गर्ने कार्यविधि नियम १४ बमोजिम हनु छ।

परिच्छेद – ४

वार्ताद्वारा आयोजना कार्यान्वयन गर्ने सम्बन्धी व्यवस्था

१७. वार्ताद्वारा आयोजना कार्यान्वयन गर्न सकिनेः

(१) ऐनको दफा २३ बमोजिम वार्ताबाट आयोजना कार्यान्वयन गर्न चाहने व्यक्तिले देहाय बमोजिमको विवरण खलुाई सानिसा समिति समक्ष अनुसूची–१ बमोजिमको ढाँचामा निवेदन दिनु पर्नेछः

(क) वार्ताद्वाराआयोजना कार्यान्वयन गर्न इच्छुक व्यक्तिको विवरण,

(ख) कार्यान्वयन गर्न चाहेको आयोजनाको नाम, तरिका र संक्षिप्त विवरण,

(ग) आयोजनाको उपादेयता र सम्भाव्यता सम्बन्धी विवरण,

(घ) निवेदकको आयोजना कार्यान्वयन गर्न सक्ने आर्थिक, प्राविधिक हैसियत तथा अनुभव सम्बन्धी विवरण,

(ङ) आयोजनाको प्रस्तावित वित्तीय स्रोत,

(च) आयोजना कार्यान्वयन भएपछि उपभोक्ताबाट असूल गर्ने अनुमानित महसुलको विवरण,

(छ) वार्ताद्वारा आयोजना कार्यान्वयन गर्नुको कारण,

(ज) अन्य आवश्यक विवरण।

(२) उपनियम (१) बमोजिम विवरण प्राप्त गरेको मितिले ७ (सात) दिन भित्र सानिसा समितिले मूल्यांकनका लागि प्रस्ताव मूल्यांकन समिति समक्ष पेश गर्नुपर्नेछ।

(३) उपनियम (२) बमोजिम प्राप्त गरेको विवरण जाँचबुझ गर्दा प्रस्तावित आयोजनाको उपादेयता र सम्भाव्यता तथा निवेदकको आयोजना कार्यान्वयन गर्न सक्ने आर्थिक तथा प्राविधिक क्षमता देखिएमा प्रस्ताव मूल्यांकन समितिले आफ्नो राय सहितको प्रतिवेदन उपनियम (२) बमोजिम विवरण प्राप्त गरेको ७ (सात) दिन भित्रसानिसा समिति समक्ष पेश गर्नु पर्नेछ।

(४) उपनियम (३) बमोजिम प्राप्त राय सहितको प्रतिवेदनको आधारमा सानिसा समितिले प्रस्तावित आयोजनाको विवरणलाई मूल्यांकन गरी आयोजना कार्यान्वयन गर्न उपयुक्त हुने वा नहुने सो सम्बन्धमा उपनियम (१) बमोजिम निवेदन प्राप्त भएको पन्ध्र दिन भित्र निर्णय गर्नुपर्नेछ।

(५) उपनियम (२) र (३) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि ऐनको दफा ९ को उपदफा (१) मा उल्लिखित आयोजनाहरु वा दफा २३ को उपदफा (१) को खण्ड (ख) र (ग) का आयोजनाहरु वार्ताद्वारा कार्यान्वयन गर्ने भए प्रस्ताव प्राप्त गरेको ४५ (पैतालीस) दिन भित्र सानिसा समितिले प्रस्ताव मूल्यांकन समितिको राय सहितको प्रतिवदेन, आफ्नो राय र निवेदकले पेश गरेको विवरण सहित कार्यपालिका समक्ष स्वीकृतिका लागि पठाउनु पर्नेछ।

(६) उपनियम (५) बमोजिम प्राप्त भएको राय र विवरण जाँचबुझ गर्दा वार्ताद्वारा आयोजना कार्यान्वयन गर्न मनासिब देखिएमा कार्यपालिकाले सानिसा समितिको राय प्राप्त गरेको २१ (एक्काइस) दिन भित्र प्रस्ताव उपर निर्णय गर्नु पर्नेछ।

(७) उपनियम (६) बमोजिम सानिसा समितिले निर्णय गरेपछि उक्त निर्णय भएको मितिले

बढीमा पन्ध्र दिन भित्र प्रस्तावक र सानिसा इकाई बीच समझदारीपत्र गर्नु पर्नेछ।

१८. वार्ताद्वारा आयोजनाको विस्तृत सम्भाव्यता अध्ययन गर्न सक्ने:

(१) यस नियमावलीमा अन्यत्र जनु सुकै कुरा लेखिएको भए तापनि कुनै व्यक्तिले ऐनको दफा २७ बमोजिम विस्तृत सम्भाव्यता अध्ययन नभएको कुनै आयोजनाको विस्तृत सम्भाव्यता अध्ययन गर्न इच्छुक भएमा सानिसा समिति समक्ष देहाय बमोजिमको विवरण सामावेश गरी निवेदन दिनुपर्नेछ :

(क) सम्भाव्यता अध्ययन गर्न इच्छुक व्यक्तिको विवरण,

(ख) सम्भाव्यता अध्ययन गर्न चाहेको आयोजनाको संक्षिप्त विवरण,

(ग) सम्भाव्यता अध्ययन गर्न सक्ने आर्थिक, प्राविधिक हैसियत तथा अनुभव सम्बन्धी विवरण,

(घ) वार्ताद्वारा सम्भाव्यता अध्ययन गर्नुको कारण,

(ङ) अन्य आवश्यक विवरण।

(२) उपनियम (१) बमोजिम परके ो निवदेन उपर आवश्यक जाँचबुझ गरी विस्तृत सम्भाव्यता अध्ययन गर्न अनुमति दिन मनासिव देखिएमा सानिसा समितिले निवेदकसँग वार्ता गरी त्यस्तो आयोजनाको विस्तृत सम्भाव्यता अध्ययन गर्न निवेदन प्राप्त भएको ३० तीस दिन भित्र अनुमति दिनु पर्नेछ।

१९. आयोजनाको विवरण पेश गर्नु पर्ने :

(१) ऐनको दफा २४ बमोजिम समझदारीपत्र वा प्रारम्भिक आयोजना सम्झौता गरेकोमा सो समझदारीपत्र वा प्रारम्भिक आयोजना सम्झौतामा उल्लिखित समयावधि भित्र र समझदारीपत्र वा प्रारम्भिक आयोजना सम्झौता नगरेकोमा आयोजनाको प्रकृति हेरी २७० (दुई सय सत्तरी) दिनमा नबढ्ने गरी सानिसा समितिले तोकेको समयावधिभित्र प्रस्तावकल ऐनको दफा २५ बमोजिम आयोजना कार्यान्वयन सम्बन्धी देहायका विवरणहरु सानिसा इकाई समक्ष पेश गर्नु पर्नेछ : –

(क) आयोजनाको विवरण,

(ख) आयोजनाको विस्तृत सम्भाव्यता अध्ययन,

(ग) आयोजनाको विस्तृत इञ्जिनियरिङ्ग डिजाइन,

(घ) आयोजनाको प्रारम्भिक वातावरणीय अध्ययन वा वातावरणीय प्रभाव मूल्यांकन प्रतिवेदन,

(ङ) आयोजना चरणबद्ध रुपमा कार्यान्वयन गर्ने भए सोको विवरण,

(च) आयोजना कार्यान्वयन गर्ने तरिका,

(छ) आयोजना कार्यान्वयन अवधिको खर्च तथा आम्दानीको प्रक्षेपण,

(ज) आयोजना कार्यान्वयनको संस्थागत व्यवस्था,

(झ) आयोजना कार्यान्वयन गर्दा उपभोक्तासँग लिइने प्रस्तावित शुल्क वा महसुल,

(ञ) आयोजना कार्यान्वयन गर्ने सम्बन्धमा अन्य व्यक्तिसँग कुनै सम्झौतागरेको भए सोको विवरण,

(ट) आयोजना सञ्चालन गर्दासरकारलाई बुझाउनु पर्ने प्रस्तावित रोयल्टी,

(ठ) लगानीका सम्भाव्य स्रोत सम्बन्धी विवरण,

(ड) आयोजनाको बीमा सम्बन्धी व्यवस्था,

(ढ) आयोजना कार्यान्वयन हुने क्षेत्र,

(ण) आयोजनाको कार्यान्वयन सम्बन्धमा प्रस्तावकले अवलम्बन गर्ने आर्थिक कार्यविधि सम्बन्धी व्यवस्था,

(त) आवश्यक अन्य विवरण।

(२) उपनियम (१) बमोजिम प्राप्त विवरणका आधारमा प्रस्तावकसँग सम्झौता गर्न उपयुक्त देखिएमा सानिसा समितिले प्रस्तावकसँग विवरण प्राप्त गरेको १० (दश) दिनभित्र वार्ता गर्ने सम्बन्धमा निर्णय गर्नुपर्दछ।

२०. आयोजनाको विवरण पेश गर्ने अवधि थप गर्ने:

(१) नियम १९ बमोजिमको अवधिभित्र प्रस्तावकले सो विवरण पेशगर्न नसक्ने कुनै मनासिब कारण देखाई समयावधि थपको लागि सानिसा समिति समक्ष निवेदन पेश गरेमा

आयोजनाको प्रकृति हेरी सानिसा समितिले बढीमा ९० (नब्बे) दिनको समयावधि थप गर्न सक्नेछ।

(२) उपनियम (१) बमोजिमको अवधिभित्र पनि प्रस्तावकले नियम १९ को उपनियम १) को खण्ड (ख), (ग) र (घ) बमोजिमको विवरण पेश गर्न नसक्ने कारण देखाई सानिसा समिति समक्ष दिएको निवेदन जाँचबुझ गर्दा सो मनासिब देखिएमा सानिसा समितिले कुनै खास आयोजनाको हकमा त्यस्तो प्रस्तावकलाई सम्झौता भएपछि सो विवरण पेश गर्न पाउने गरी छुट दिन सक्नेछ।

परिच्छेद – ५

न्यून लागत भएका आयोजना कार्यान्वयन गर्ने सम्बन्धी विशेष व्यवस्था

२१. न्यून लागत भएका आयोजनाको प्रस्ताव मूल्यांकन र छनौट प्रक्रियाः

(१) यस नियममा अन्यत्र जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि ऐनको दफा २० बमोजिम दुई करोड रुपैयाँ भन्दा कम अनुमानित लागत भएको आयोजना कार्यान्वयन गर्नका लागि सानिसा इकाईले आयोजनाहरुको विवरण सहित नियम १२ को उपनियम (१) बमोजिमको विवरण खुलाई सोझै प्रस्ताव आव्हान गर्नेछ।

(२) उपनियम (१) बमोजिम प्रस्ताव आव्हान गर्दा उक्त सूचना प्रकाशन भएको मितिले बढीमा १४ (चौध) दिनको म्याद दिई नियम ३८ बमोजिम सार्वजनिक सूचना प्रकाशन गर्नु पर्नेछ।

(३) उपनियम (१) बमोजिम प्रस्ताव आव्हान भएकोमा आयोजना कार्यान्वयन गर्न इच्छुक व्यक्तिले नियम १३ को उपनियम (१)बमोजिमको विवरण खुलाई उपनियम (२) बमोजिम तोकिएको अवधिभित्र सानिसा इकाई समक्ष प्रस्ताव पेश गर्नुपर्नेछ। यस नियमावलीमा अन्यत्र जनु सुकै कुरा लेखिएको भए तापनि आयोजना कार्यान्वयन गर्न इच्छुक व्यक्तिले विवरण साथ सानिसा इकाईमा रु. २,०००।– (दुई हजार रुपैयाँ) दस्तुर वापत बुझाउनु पर्नेछ।

(४) उपनियम (३) बमोजिम पेश भएको प्रस्ताव बुझाउनु पर्ने म्याद सकिएको अर्को कार्य दिन भित्र प्रस्ताव मूल्यांकन समितिले प्रस्ताव खोल्नु पर्नेछ।

(५) उपनियम (४) बमोजिम पेश भएको प्रस्तावहरुको मूल्यांकन गर्दा पहिले प्राविधिक प्रस्ताव मात्र खोली प्रस्ताव खोलिएको पाँच दिन भित्र कम्तीमा ६०% (साठी प्रतिशत) अङ्क प्राप्त गर्न सफल प्राविधिक प्रस्तावको छनौट गर्नुपर्नेछ। प्राविधिक प्रस्ताव छनौट भएपश्चात् सम्भव भए सोही दिन र सम्भव नभएमा त्यसको अर्को कार्य दिन भित्र आर्थिक प्रस्ताव खोल्नु पर्नेछ।

(६) आर्थिक प्रस्ताव खोलिएको पाँच दिन भित्र कम्तीमा ६०% (साठी प्रतिशत) अङ्क प्राप्त गर्न सफल प्रस्तावकको प्रस्ताव छनोट गर्नुपर्नेछ।

(७) उपनियम (५) बमोजिम प्राविधिक प्रस्तावमा प्राप्त अङ्क र उपनियम (५) बमोजिम आर्थिक प्रस्तावमा प्राप्त अङ्कलाई जोडी सबैभन्दा बढी अङ्क प्राप्त गर्ने व्यक्तिको प्रस्ताव छनौटको लागि प्रस्ताव मूल्यांकन समितिल आर्थिक प्रस्ताव छनोट सम्बन्धी निर्णय गरेको ३ (तीन) दिनभित्र सानिसा इकाई समक्ष सिफारिस सहितको प्रतिवेदन पेश गर्नु पर्नेछ।

(८) उपनियम (७) बमोजिम सिफारिस गर्दा उपयुक्त देखिएका अन्य प्रस्तावलाई समेत प्राथमिकताक्रम तोकी वैकल्पिक प्रस्तावको रुपमा सिफारिस गर्नु पर्नेछ।

(९) न्यून लगानी भएको आयोजनाको प्राविधिक प्रस्ताव तथा आर्थिक प्रस्ताव मूल्यांकन गर्दा क्रमशःनियम१५ उपनियम (२) र नियम १५उपनियम(९) मा उल्लेख गरेको आधारमा मूल्यांकन गर्नु पर्नेछ।

(१०) उपनियम (६) बमोजिम सानिसा इकाईले प्रस्ताव छनोट सम्बन्धी निर्णय गरेपछि उक्त निर्णय भएको मितिले बढीमा सात दिन भित्र प्रस्तावक र सानिसा इकाईबीच समझदारीपत्र गर्नु पर्नेछ।

(११) उपनियम (१०) बमोजिम प्रस्तावकको प्रस्ताव छनोट नभएमा उपनियम (३) बमोजिम पेश गरेको दस्तुर प्रस्तावकलाई फिर्ता गरिने छैन।

२२. अनुमानित रकम बीस लाख रुपैयाँ भन्दा कम लागत भएका आयोजना कार्यान्वयन सम्बन्धी व्यवस्थाः

(१) यस नियममा अन्यत्र जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि ऐनको दफा १६ को उपदफा

(२) बमोजिम बीस लाख रुपैयाँ भन्दा कम अनुमानित लागत भएको आयोजना कार्यान्वयन गर्नका लागि सानिसा इकाईले नियम ६ को उपनियम १) बमोजिमको मनसायपत्र तथा नियम १२ को उपनियम (१) बमोजिमको प्रस्ताव सम्बन्धी विवरणको सूचना एकैपटक आव्हान गर्न सक्नेछ।

(२) उपनियम (१) बमोजिमको प्रस्ताव आव्हान गर्दा उक्त सूचना प्रकाशन भएको मितिले बढीमा १० (दश) दिनको म्याद दिई नियम ३८ बमोजिम सार्वजनिक सूचना प्रकाशन गर्नु पर्नेछ।

(३) उपनियम (१) बमोजिम प्रस्ताव आव्हान भएकोमा आयोजना कार्यान्वयन गर्न इच्छुक व्यक्तिले माग भएको मनसायपत्र र प्रस्ताव सम्बन्धी कागजात छुट्टाछुट्टै खाममा उपनियम (२) बमोजिमको म्याद भित्र पेश गर्नु पर्नेछ। यस नियमावलीमा अन्यत्र जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि आयोजना कार्यान्वयन गर्न इच्छुक व्यक्तिले विवरण साथ रु. १,०००।– (एक हजार रुपैयाँ) दस्तुरको रुपमा बुझाउनु पर्नेछ। प्रस्तावकको प्रस्ताव छनोट हुन नसकेमा प्रस्तावकले पेश गरेको दस्तुर फिर्ता गरिने छैन।

(४) प्राप्त मनसाय पत्र तथा प्रस्तावको छनौट गर्दा नियमावलीको नियम १० र नियम १५ मा उल्लिखित आधारमा गर्नु पर्नेछ।

(५) यस नियम बमोजिमको आयोजना कार्यान्वयन सम्बन्धमा पनि नियमावलीमा उल्लिखित व्यवस्थाहरुको पालना गर्नुपर्नेछ।

परिच्छेद – ६

सोझै प्राप्त हुने प्रस्ताव कार्यान्वयन सम्बन्धी व्यवस्था

२३. सोझै प्राप्त हुने प्रस्ताव कार्यान्वयन गर्न सकिने :

(१) ऐनको दफा २८ को उपदफा १) बमोजिम कुनै आयोजनाको प्रस्ताव सानिसा समिति समक्ष सोझै पेश भएमा सानिसा समितिले त्यस्तो प्रस्ताव सामान्यत १४ (चौध) दिन भित्र पुनरावलोकन गर्नु पर्नेछ।

(२) उपनियम (१)बमोजिम पेश भएको प्रस्ताव आकर्षक र लाभदायी भएमा त्यस्तो प्रस्ताव पेश गर्ने प्रस्तावकलाई प्रारम्भिक सम्भाव्यता अध्ययन प्रतिवेदन पेश गर्न २१

(एक्काइस) दिनको म्याद दिई पेश गर्न लगाउनु पर्नेछ ।

(३) उपनियम (२) बमोजिम पेश भएको प्रतिवेदन अध्ययन गर्दा आयोजनाबाट सार्वजनिक हित हुने देखिएमा प्रारम्भिक सम्भाव्यता अध्ययन प्रतिवेदन पेश भएको ७ (सात) दिन भित्र सानिसा समितिले कार्यपालिकाको सैद्धान्तिक सहमतिका लागि पेश गर्नु पर्नेछ ।

(४) उपनियम (३) बमोजिम कार्यपालिका समक्ष सैद्धान्तिक सहमतिका लागि अध्ययन प्रतिवेदन पेश भएमा बढीमा २१ (एक्काइस) दिन भित्र कार्यपालिकाले सो सम्बन्धमा सैद्धान्तिक सहमति सम्बन्धी निर्णय गर्नु पर्नेछ ।

(५) उपनियम (४) बमोजिम कार्यपालिकाको सैद्धान्तिक सहमति प्राप्त गरे पश्चात आयोजना कार्यान्वयनको लागि यस नियमावलीको नियम १३ को उपनियम (१) बमोजिमको विवरण पेश हुने गरी प्रस्ताव आव्हान गर्नु पर्नेछ ।

(६) प्रस्तावकले उपनियम (५) बमोजिम प्रस्ताव आव्हान भएको मितिले १५ (पन्ध्र) दिन भित्र आवश्यक विवरण पेश गर्नु पर्नेछ ।

(७) सोझै प्राप्त हुने प्रस्तावको छनौट गर्दा नियम १५ मा उल्लिखति प्रस्ताव मूल्यांकन तथा छनोट प्रक्रिया अवलम्बन गर्नु पर्नेछ ।

२४. स्थानीय समूदायबाट कार्यान्वयन गरिने आयोजनाः

(१) कुनै स्थानीय सामुदायिक संघसंस्थाले ऐनको दफा २८ को उपदफा १४ बमोजिम पाँच लाख रुपैयाँसम्म अनुमानित लागत भएको आयोजना कार्यान्वयन गर्न चाहेमा सानिसा समिति समक्ष आयोजना कार्यान्वयनका लागि सोझै प्रस्ताव पेश गर्न सक्नेछ ।

(२) यस नियमावलीमा अन्यत्र जनु सुकै करा लेखिएको भए तापनि पाँच लाख रुपैयाँसम्म अनुमानित लागत भएको आयोजना कार्यान्वयन गर्न इच्छुक व्यक्तिले उपदफा (१) बमोजिम प्रस्ताव पेश गर्दा प्रस्तावका साथ रु. ५,०००।– (पाँच सय रुपैयाँ) दस्तुर बुझाउनु पर्नेछ । प्रस्तावकको प्रस्ताव छनोट हुन नसकेमा प्रस्तावकले पेश गरेको दस्तुर फिर्ता गरिने छनै ।

(३) उपदफा (१) बमोजिमको आयोजना कार्यान्वयन गर्न उपयुक्त भएमा सानिसा समितिले सोझै वार्ता मार्फत् सम्बन्धित स्थानीय सामूदायिक संस्थासँग आयोजना कार्यान्वयन

गर्न प्रस्ताव पेश भएको बढीमा १५ (पन्ध्र) दिनभित्र आयोजना कार्यान्वयन सम्बन्धी सम्झौता गर्न सक्नेछ ।

(४) उपदफा (१) बमोजिमको आयोजना कार्यान्वयन गर्न सानिसा समितिलाई ऐन तथा यस नियमावली बमोजिम मनसाय पत्र तथा प्रस्ताव आव्हान गर्न आवश्यक पर्ने छैन ।

परिच्छेद – ७
आयोजनाको अनुमति पत्र सम्बन्धी व्यवस्था

२५. अनुमति पत्र प्रदान गर्नेः

(१) ऐनको दफा २९बमोजिम सम्झौता सम्पन्न भएमा त्यस्तो सम्झौता भएको १२ (बाह्र) दिन भित्र सम्बन्धित प्रस्तावकले सम्झौताको प्रतिलिपि सहित अनुमति पत्र प्राप्त गर्नका लागि सानिसा इकाईमा अनुसूची–२ बमोजिको ढाँचामा निवेदन दिनु पर्नेछ ।

(२) सानिसा इकाईले उपनियम (१) बमोजिम निवेदन पेश गरेको २ (दुई) दिन सम्ममा अनुसुची–३ बमोजिमको ढाँचामा आयोजना लगानीको अनुमतिपत्र प्रदान गर्नुपर्नेछ ।

२६. अनुमति पत्रको अवधिः

(१) अनुमतिपत्रको अवधि बढीमा ४० (चालिस) वर्षको हुनेछ ।

(२) सानिसा इकाईले अनुमतिको अवधि तोक्दा नियम २७ मा उल्लेखित आधारलाई मध्य नजर गरी अनुमति पत्रको अवधि निर्धारण गर्नु पर्नेछ ।

२७. अनुमति पत्रको अवधि निर्धारणका आधारः

ऐनको दफा ३५ को उपदफा (३) बमोजिम अनुमति पत्रको अवधि देहायका आधारमा निर्धारण गरिनेछ : –

(क) आयोजनाको प्रकृति,

(ख) आयोजनाको लागत,

(ग) अनुमति पत्र प्राप्त व्यक्तिले आयोजना सञ्चालन गर्दा उठाउन पाउने शुल्क,

(घ) अनुमति प्राप्त व्यक्तिले सरकारलाई बुझाउनु पर्ने कर, रोयल्टी वा अन्य प्रकारको

रकम,

(ङ) आयोजना सञ्चालनबाट अनुमति प्राप्त व्यक्तिले प्राप्त गर्न सक्ने मनासिब मुनाफा,

(च) आयोजना निर्माण गर्न लाग्ने कुल अवधि तथा अनुमति प्राप्त व्यक्तिले शलु क उठाई आयोजना सञ्चालन गर्न पाउने अवधि,

(छ) आयोजनाको वित्तीय स्रोत,

(ज) आयोजनामा सरकारले संयुक्त लगानी गरे नगरेको कुरा,

(झ) अन्य आवश्यक कुराहरु।

परिच्छेद–८

सानिसा समिति तथा सानिसा इकाईको बैठकको कार्यविधि सम्बन्धी व्यवस्था

२८. सानिसा समितिको बैठक सम्बन्धी कार्यविधिः

(१) सानिसा समितिको बैठक आवश्यकता अनुसार बस्नेछ।

(२) सानिसा समितिको बैठक सानिसा समितिका अध्यक्षले तोकेको मिति, समय र स्थानमा बस्नु पर्नेछ।

(३) उपनियम (२) बमोजिमको बैठक सम्बन्धी सूचना सदस्य सचिवले कम्तीमा २४ चौबीस) घण्टा अगावै नै समितिको प्रत्येक सदस्यलाई लिखित रुपमा दिनुपर्नेछ।

(४) सानिसा समितिको एक तिहाई सदस्यहरुले सानिसा समितिको बैठकको लागि लिखित माग गरेमा सदस्य सचिवले अध्यक्षको स्वीकृति लिई बैठक बोलाउनु पर्नेछ।

५) उपनियम (३) बमोजिम सूचना दिँदा बैठकको कार्यसूची समेत उपलब्ध गराउनु पर्नेछ।

(६) सानिसा समितिमा तत्काल कायम रहेका कूल सदस्य सङ्ख्याको पचास प्रतिशत भन्दा बढी सदस्य उपस्थित भएमा सानिसा समितिको बैठकका लागि गणपूरक सङ्ख्या पुगेको मानिनेछ।

(७) बैठकको अध्यक्षता सानिसा समितिको अध्यक्षले गर्नुपर्नेछ । तर अध्यक्षको अनुपस्थितिमा बठैकको अध्यक्षता उपाध्यक्षले गर्नुपर्नेछ। उपाध्यक्ष पनि अनुपस्थित भएको खण्डमा सदस्यहरुले आफूमध्येबाट छानेको सदस्यले त्यस बैठकको अध्यक्षता

गर्नुपर्नेछ।

(८) सानिसा समितिको बैठकमा बहुमत सदस्यको राय मान्य हुनेछ र मत बराबर भएमा अध्यक्षता गर्ने व्यक्तिले निर्णायक मत दिनु पर्नेछ।

(९) सानिसा समितिको निर्णयलाई सदस्य सचिवले निर्णय पुस्तिकामा सदस्यहरूको उपस्थिति जनाई अभिलेख गर्नुपर्नेछ ।

(१०) सानिसा समितिको बैठक सम्बन्धी अन्य कार्यविधि समिति आफैले निर्धारण गरे बमोजिम हुनेछ।

२९. जानकारी गराउनु पर्नेः

(१) ऐनको दफा १० को खण्ड (ङ) बमोजिम मनोनित सदस्यले निजले भाग लिने पहिलो बैठक वा निज मनोनयन भएको १५ (पन्ध्र) दिन मध्ये जुन पहिलो हुन्छ सो अवधि भित्र देहायका विवरण प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत मार्फत समितिमा पेश गर्नु पर्नेछः

(क) ऐन तथा नियमावली बमोजिम कार्यान्वयन गरिने कुनै सार्वजनिक निजी साझेदारी आयोजना वा सार्वजनिक खरिदसँग सम्बन्धित कुनै करारमा निज वा निजको एकासगोलको परिवारको कुनै सदस्य पक्ष रहेको वा नरहेको र रहेको भए सोको विवरण,

(ख) सार्वजनिक निजी साझेदारी आयोजनामा निजको एकासगोलको परिवारको कुनै सदस्य साझेदार कम्पनीको सञ्चालक वा आधारभूत शेयरधनी वा एजेन्ट रहेको वा नरहेको र रहेको भए सोको विवरण,

(ग) ऐनको दफा ३ बमोजिमका सार्वजनिक निजी लगानीमा निज वा निजको एकासगोलको परिवारको कुनै सदस्यको हिस्सा वा शेयर रहे वा नरहको र रहेको भए सोको विवरण।

३०. स्वार्थ बाझिने विषयको निर्णयमा भाग लिन नहुने :

(१) सानिसा समितिको कार्यसूचीमा समावेश भएको कुनै विषयमा छलफल वा निर्णय गर्दा त्यस्तो विषयमा कुनै सदस्यको निजी स्वार्थ रहेको देखिएमा सम्बन्धित सदस्यले त्यस्तो विषयको छलफल र निर्णय गर्ने बैठकमा उपस्थित हुन तथा निर्णय प्रक्रिmयामा

सहभागी हुनु हुदैंन ।

(२) उपनियम (१) को प्रयोजनको लागि देहायको कुनै विषयमा छलफल वा निर्णय गर्दा कुनै सदस्य वा निजको एकासगोलको परिवारका कुनै सदस्यको कुनै किसिमको हक, हित, स्वार्थ वा सरोकार रहेमा त्यस्तो सदस्यको निजी स्वार्थ रहेको मानिनेछः–

(क) सार्वजनिक निजी लगानी छनौट वा सोसँग सम्बन्धित विषय,

(ख) सार्वजनिक निजी लगानीको अनुमतिपत्र दिने विषय,

(ग) सार्वजनिक निजी लगानीको अनुमतिपत्र रद्द गर्ने विषय,

(घ) आयोजना सम्बन्धी प्रारम्भिक वातावरणीय अध्ययन वा वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन सम्बन्धी विषय,

(ङ) आयोजना कार्यान्वयनको अनुगमन सम्बन्धी विषय,

(च) आयोजना सम्बन्धी संरचना हस्तान्तरण वा हस्तान्तरण भएका आयोजनाको सञ्चालन सम्बन्धी विषय,

(छ) सानिसा समितिबाट निर्णय हुने अन्य कुनै विषयमा कुनै किसिमले निजी स्वार्थ रहेको विषय ।

३१. सानिसा इकाईको बैठकको कार्यविधि तथा निर्णय सम्बन्धी व्यवस्थाः

(१) सानिसा इकाईको बैठक प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतले तोकेको मिति,समय र स्थानमा बस्नेछ।

(२) सानिसा इकाईको बैठक सम्बन्धी कार्यविधि यस नियमावलिको नियम २८ मा व्यवस्था भए बमोजिम हुनेछ ।

(३) सानिसा इकाईको बैठक सम्बन्धी अन्य कार्यविधि सानिसा इकाई आफैले निर्धारण गरे बमोजिम हनेुछ ।

(४) सानिसा इकाईको निर्णय प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतद्वारा प्रमाणित गर्नुपर्नेछ ।

(५) सानिसा इकाईले कुनै विषयमा छलफल वा निर्णय गर्दा त्यस्तो विषयमा कुनै सदस्यको निजी स्वार्थ रहेको देखिएमा सम्बन्धित सदस्यले त्यस्तो विषयको छलफल र निर्णय गर्ने बैठकमा उपस्थित हुन तथा निर्णय प्रक्रियामा सहभागी हुनु हुँदैन ।

(६) सार्वजनिक निजी साझेदारी शाखाको शाखा प्रमुख सानिसा ईकाईको सदस्य सचिव हुनेछ।

३२. गोपनीयता कायम राख्नु पर्नेः

(१) सानिसा समिति र सानिसा इकाईका सदस्य र सम्बन्धित कर्मचारीले पदीय हैसियतमा काम गर्दा निजको जानकारीमा आएको सार्वजनिक भएको वा नभएको कुनै गोप्य सूचना अन्य कुनै व्यक्तिलाई उपलब्ध गराउन वा सोको स्रोत वा भेद खोल्न हुँदैन।

(२) सानिसा समिति र सानिसा इकाईका सदस्य र सम्बन्धित कर्मचारीले पदीय हैसियतमा काम गर्दा जानकारीमा आएको कुनै गोप्य सूचना निज वा निजको एकासगोलको परिवारको कुनै सदस्यको लाभ, हित वा फाईदाको लागि प्रयोग गर्न वा गराउन हुँदैन।

(३) उपनियम (१) वा (२) प्रतिकूल हुने गरी कुनै सानिसा समिति र सानिसा इकाईका सदस्य र सम्बन्धित कर्मचारीले कुनै काम गरेमा निजले पदीय आचरण पालना नगरेको मानिनेछ।

परिच्छेद – ९

सम्भाव्यता न्यून परिपूर्ति कोष

३३. सम्भाव्यता न्यून परिपूर्ति कोषको स्थापना :

(१) सम्भाव्य आयको तुलनामा लागत बढी हुने आयोजनालाई अनुदान उपलब्ध गराउने उद्देश्यले एक सम्भाव्यता न्यून परिपूर्ति कोषको स्थापना गरिनेछ।

(२) सम्भाव्यता न्युन परिपूर्ति कोषको संचालनका लागि कार्यपालिकाको प्रमुखको अध्यक्षतामा देहाय बमोजिमको सदस्य रहने गरी एक सम्भाव्यता न्यून परिपूर्तिकोष सञ्चालक समिति रहनेछः

(क) कार्यपालिकाको प्रमुख	अध्यक्ष
(ख) कार्यपालिकाको प्रमुखले नियुक्त गरको व्यक्ति	सदस्य
(ग) निजी क्षेत्रका लगानीकर्ताको तर्फबाट एक प्रतिनिधि	सदस्य
(घ) कार्यपालिकाद्वारा नियुक्त विज्ञ	सदस्य
(ङ) प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	सदस्य सचिव

(३) सम्भाव्यता न्यून परिपूर्ति कोषको सञ्चालन सम्बन्धी कार्यविधि न्यून परिपूर्ति कोषको सञ्चालक समितिले तोके बमोजिम हुनेछ ।

३४. कोषमाजम्मा हुने रकमः

कोषमा देहायका रकमहरू जम्मा गरिनेछ :

(क) कार्यपालिकाबाट प्राप्त रकम,

(ख) संघीय वा प्रदेश सरकारबाट प्राप्त रकम,

(ग) अन्तराष्ट्रिय संघ सस्थाबाट प्राप्त रकम,

(घ) आयोजनाको विकासमा सहकार्य गरिरहेका साझेदारहरुबाट प्राप्त रकम,

(ङ) नियम ३९ र ४० बमोजिम प्राप्त जमानत रकम

(च) अन्य स्रोतबाट प्राप्त हुने रकम ।

३५. कोषको रकम प्रयोगमा बन्देज :

सम्भाव्य आयको तुलनामा लागत बढी हुने आयोजनालाई अनुदान उपलब्ध गराउने विषयमा बाहेक कसैलाई चन्दा, पुरस्कार, उपहार, अनुदान लगायत कुनै पनि आर्थिक सहायता प्रदान गर्ने प्रयोजनका लागि यस कोषको रकम खर्च गर्न पाइने छैन ।

३६. अनुमति लिनुपर्नेः

(१) आयोजनाको सम्भाव्य आयको तुलनामा लागत बढी हुने अवस्था भएमा लगानीकर्ताले थप आवश्यक रकमका लागि आयोजनाले सम्भाव्यता न्यून परिपूर्ति कोष समक्ष निवेदन दिनुपर्नेछ । उक्त निवेदन पेश गर्दा आयोजनाको सम्भाव्यता लागतको विवरण संगै आयोजना सम्पन्न हुँदा लाग्ने लागतको विवरण समेत उक्त निवेदनका साथ पेश गर्नु पर्नेछ ।

(२) उपनियम (१) बमोजिम पेश भएको निवेदन माथि सम्भाव्यता न्यून परिपूर्ति कोष सञ्चालक समितिले अध्ययन गरी आयोजनाको आवश्यकता अनुसार आर्थिक सहायता प्रदान गर्न सक्नेछ ।

३७. कार्यपालिका समक्ष प्रतिवेदन पेश गर्नुपर्ने :

सम्भाव्यता न्यून परिपूर्तिकोष समितिले आफुले गरेको कार्य सम्पादन सम्बन्धी वार्षिक प्रतिवेदन प्रत्येक आर्थिक वर्ष समाप्त भएको छ महिना भित्र कार्यपालिका समक्ष पेश गर्नु पर्नेछ।

परिच्छेद – १०

विविध

३८. सूचना प्रकाशन गर्नुपर्ने :

(१) यस नियमावलीको नियम ४को उपनियम (५), नियम ६ को उपनियम (१), नियम १२ को उपनियम (१), नियम १४ को उपनियम (१),नियम १६को उपनियम (२), नियम २२को उपनियम (२), नियम २३ को उपनियम (२) बमोजिम आयोजनाले सूचना प्रकाशन गर्दा नेपाली भाषामा कम्तीमा एक राष्ट्रिय दैनिक पत्रिका र एक स्थानीय स्तरमा प्रकाशन हुने दैनिक पत्रिकामा सूचना प्रकाशन गर्नु पर्नेछ।

(२) उपनियम (१) बमोजिम प्रकाशन हुने सूचना सम्भव भए त्यस्तो सूचना कार्यपालिका वा सानिसा समितिको वेभसाइटमा समेत प्रकाशन गर्नुपर्नेछ।

३९. रकम वा जमानत दाखिला गर्नुपर्ने :

(१) ऐन बमोजिम सार्वजनिक निजी साझेदारीमा विकास हुने आयोजनामा आयोजनाको लागत अनुमानको शुन्य दशमलव एक (०.१) प्रतिशतले हुने रकम वा सो रकम बराबरको जमानत वा वाणिज्य बैंकले जारी गरेको जमानत (विड वण्ड) सानिसा इकाईमा दाखिला गर्नु पर्ने छ। सानिसा इकाईमा दाखिला गर्नुपर्नेछ।

(२) लागत अनुमान नभएको आयोजनाको हकमा सानिसा इकाईले तोके बमोजिमको रकम वा सो रकम बराबरको जमानत वा वाणिज्य बैंकले जारी गरेको जमानत विड वण्ड) सानिसा इकाईमा दाखिला गर्नु पर्नेछ।

४०. रकम वा जमानत जफत हुने अवस्थाः

नियम ३९ बमोजिम दाखिला गरेको जमानत देहायका अवस्थामा जफत हुनेछः–

(क) ऐनको दफा २४ बमोजिम समझदारी पत्र वा प्रारम्भिक आयोजना सम्झौता भएकोमा प्रस्तावकले समझदारी पत्र वा प्रारम्भिक आयोजना सम्झौता विपरित कुनै काम कुरा गरेमा,

(ख) प्रस्तावकले नियम १९ बमोजिम पेश गर्नुपर्ने विवरण सोही नियममा लेखिएको म्यादभित्र पेश गर्न नसकेमा,

(ग) संयुक्त रुपमा एक भन्दा बढी व्यक्तिले आयोजनाको प्रस्ताव पेश गरेकोमा कुनै व्यक्तिले आफू उक्त आयोजना बाट अलग भएको जानकारी सानिसा समितिलाई दिएमा र बाँकी रहेको व्यक्तिले मात्र आयोजना कार्यान्वयन गर्न सक्ने नदेखिएमा वा समान योग्यता भएको अर्को व्यक्तिलाई सो आयोजनामा समावेश गर्न नसकेमा।

४१. आयोजनाको शुल्कः

(१) आयोजनाले सेवा दिए वापत उपभोक्ताबाट प्राप्त हुने शलुक पुनरावलोकन गर्ने सम्बन्धमा सम्झौतामा कुनै अवस्था उल्लेख भएकोमा सोही बमोजिम र नभएकोमा उपनियम (२) र उपनियम (३) अवस्थामा शुल्क पुनरावलोकन गरिनेछ।

(२) उपनियम (१) बमोजिम शुल्क बढाउनु परेमा सानिसा समितिलाई शुल्क बढाउने कारण सहित आयोजना कार्यान्वयन गर्ने व्यक्तिले निवेदन दिनुपर्नेछ।

(३) उपनियम (२) बमोजिम प्राप्त निवदेन र शुल्क बढाउने कारण जाँच गर्दा शुल्क बढाउन मनासिव देखिएमा सानिसा समितिले निवेदन पेश गरेको दश दिन भित्र शुल्क बढाउने स्वीकृति दिन सक्नेछ।

(४) आयोजानाले आफ्नो सेवाको शुल्क घटाउन चाहेमा सानिसा समितिको स्वीकृति आवश्यक पर्ने छनै।

४२. क्षतिपूर्ति निर्धारण समिति :

(१) ऐनको दफा ४७ को उपदफा (२) वा दफा ४८ को उपदफा (१) बमोजिम दिइने क्षतिपूर्ति निर्धारण गर्न ऐनको दफा ४८ को उपदफा (२) बमोजिम देहायको एक क्षतिपूर्ति निर्धारण समिति रहनेछ : –

(क) सानिसा इकाईको प्रमुख अध्यक्ष

(ख) सम्बन्धित अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्तिको प्रतिनिधि सदस्य

(ग) स्थानीय उपभोक्ताहरु मध्येबाट सानिसा इकाइले तोकको व्यक्ति सदस्य

(२) क्षतिपूर्ति निर्धारण समितिले क्षतिपूर्ति निर्धारण गर्ने सम्बन्धमा अपनाउनु पर्ने कार्यविधि सो समिति आफैले निर्धारण गर्नेछ।

४३. आयोजनाको जाँचबुझ तथा निरीक्षण गर्न सक्ने :

(१) प्रत्येक आयोजनाले आयोजनाको सम्झौता भएपछि प्रत्येक वर्ष आयोजनाको कार्य प्रगति वा आयोजनाको सञ्चालन सम्बन्धी प्रतिवेदन जानकारीका लगि सानिसा समिति समक्ष पेश गर्नु पर्नेछ।

(२) सानिसा समितिले ऐन तथा यस नियमावली बमोजिम अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्तिबाट आयोजना कार्यान्वयन भए वा नभएको सम्बन्धमा आयोजनाको जाँचबुझ वा निरीक्षण गर्न गराउन सक्नेछ।

(३) उपनियम (२) बमोजिम जाँचबुझ वा निरीक्षण गर्दा गराउँदा कुनै आयोजना ऐन वा यस नियमावली बमोजिम कार्यान्वयन भएको नदेखिएमा सानिसा समितिले आयोजना कार्यान्वयन नभएको कारण खुलाई अनुमति प्राप्त व्यक्तिसङ्ग स्पष्टिकरण माग गर्ने छ।

(४) उपनियम (३) बमोजिम अनुमति प्राप्त व्यक्तिले स्पष्टीकरण पेश नगरेमा वा पेश गरेको स्पष्टीकरण मनासिव नदेखिएमा सानिसा समितिले बढीमा तीन महिनासम्मको वा सम्झौतामा उल्लेख भए बमोजिमको म्याद दिई त्यस्तो म्यादभित्र आयोजना निर्माण, कार्यान्वयन वा सञ्चालन गर्न सक्ने गरी सुधार गर्ने मौका दिनेछ।

(५) उपनियम (४) बमोजिम म्यादभित्र आयोजना निर्माण, कार्यान्वयन वा सञ्चालन गर्न नसकेमा सानिसा समितिले त्यस्तो सम्झौता वा समझदारी भंग वा रद्द गर्न सक्नेछ।

४४. लेखाजोखा समितिको गठन :

(१) सावर्ज निक निजी साझेदारीमा संञ्चालन हुने आयोजनहरुको सामाजिक, आर्थिक, वित्तीय, वातावरणीय तथा प्राविधिक पक्षको उपयुक्तताको लेखाजोखा गर्न सम्वन्धित

विषयको विशेषज्ञ समेत रहने गरी बढीमा ५ पाँच) सदस्यीय लेखाजोखा गरी प्रतिवेदन दिन नगरकार्यपालिकाले देहाय बमोजिमको समिति गठन गर्नेछ।

(क) प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत संयोजक

(ख) आयोजनासँग सम्वन्धित विषयसंग सरोकार राख्ने विषय विज्ञहरु जस्तै विकास व्यावस्थास्पक, इन्जिनियरिङ, वित्तीय अर्थशास्त्र, कानून, वातावरण आदीसँग सम्बन्धित) २ जना सदस्य

(ग) सानिसा विज्ञ १ जना सदस्य

(घ) सानिसा शाखा/महाशाखा प्रमुख सदस्य–सचिव

(२) लेखाजोखा समितिको बठै कको कार्यविधि समिति आफैले निधार्रण गरे बमोजिम हुनेछ।

(३) लेखाजोखा समितिले आवश्यक्ता ठानमा विषय विज्ञको परामर्श सेवा लिनसक्नेछ।

४५. आयोजनाको प्राथमिकता निर्धारणका आधार :

ऐनको दफा १४ को उपदफा (२) बमोजिम सानिसा समितिले सार्वजनिक निजी साझेदारीमा कार्यवन्यन गरिने आयोजनाहरुको प्राथमिकता देहायका आधारमा निर्धारण गर्नेछ।

(क) राजस्व वृद्धि परिचालन वा राजस्व अभिवृद्धि हुने खालका आयोजनाहरु,

(ख) नगरपालिकाले आफैले लगानीका स्रोत जुटाउन कठिन हनु आयाजेनाहरु,

(ग) सर्वसाधारण जनतालाई तत्काल सेवा सुविधा प्राप्त भई राहत हुने आयोजनाहरु,

(घ) व्यवस्थापकीय दक्षता बढी लाग्ने प्रकृतिका आयोजनाहरु,

(ङ) वातावरण संरक्षण, फोहरमैला व्यवस्थापन तथा हरियाली प्रवद्र्धनसँग सम्बन्धित आयोजनाहरु,

(च) पर्यटन प्रवद्र्धनसँग सम्वन्धित आयोजनहरु,

४६. सार्वजनिक निजी साझेदारीका ढाँचाहरु :

ऐनको दफा ४ बमोजिम सानिसा समितिले सार्वजनिक निजी साझेदारीका आयोजनाहरु देहायको ढाँचा मध्ये कुनै एक हुने गरी सो को विवरण कार्यपालिकाबाट स्वीकृत गराउनु

पर्नेछ ।

(क) निर्माण तथा हस्तान्तरण,

(ख) निर्माण, संञ्चालन तथा हस्तान्तरण,

(ग) निर्माण, स्वामित्वकण, संञ्चालन तथा हस्तान्तरण,

(घ) निर्माण, हस्तान्त्रण तथा संञ्चालन,

(ङ) लिज, संञ्चालन तथा हस्तान्त्रण,

(च) लिज, निर्माण, संञ्चालन तथा हस्तान्त्रण,

(छ) विकास संञ्चालन तथा हस्तान्तरण,

(ज) व्यावस्थापन, संञ्चालन तथा हस्तान्तरण,

(झ) पुनस्र्थापना, संञ्चालन तथा हस्तान्तरण ।

स्पष्टीकरण : यस खण्डको प्रयोजनको लागि पुनस्र्थापना भन्नाले मैजुदा पूर्वाधार संरचनाको मर्मत विस्तार वा पुनर्निमाण गरी पुर्नस्थापना गर्ने कार्य सम्झनु पर्छ ।

(ञ) यस्तै अन्य कुनै तरिका ।

४७. कार्यविधि बनाउने अधिकार :

(१) सार्वजनिक निजी साझेदारी सम्वन्धी आवश्यक कार्यविधि बनाउने अधिकार नगर कार्यपालिकालाई हुनेछ ।

अनुसूची– १

(नियम १७ सँग सम्बन्धित)

वार्ताद्वारा आयोजना कार्यान्वयन गर्ने सम्बन्धी निवेदन

मितिः ....

श्रीमान् अध्यक्ष ज्यू,
सानिसा समिति बुद्धभूमि नगररपालिका नगर कार्यपालिकाको कार्यलय,

विषय : वार्ताद्वारा आयोजना कार्यान्वयन गर्ने सम्बन्धी निवेदन।

महोदय, म÷हामी निवेदक सार्वजनिक निजी साझेदारी सम्बन्धी नियामावली .... को नियम १७ को उपनियम (१) अन्तर्गतको वार्ताद्वारा निम्न बमोजिमको आयोजना कार्यान्वयन गर्ने इच्छुक भएकोले सो सम्बन्धमा अनुमति पत्र पाँऊ भनी निवेदन गर्दछु।

निवेदनको विवरणः

१. आयोजनाको संक्षिप्त विवरणः

२. सार्वजनिक निजी साझेदारी सम्बन्धी नियमावली को नियम १७ को उपनियम (१) बमोजिमको विवरण संलग्न गरिएको छ।

निवेदक

हस्ताक्षरः

नामः

पदः

ठेगानाः

मोवाईल न.

अनुसूची– २

(नियम २५ को उपनियम (१) सँग सम्बन्धित) अनुमतिपत्र प्राप्त गर्नका लागि पेश गर्नुपर्ने

मितिः ....

श्रीमान् अध्यक्षज्यू,
सानिसा इकाई बुद्धभूमि नगरनगर कार्यपालिकाको कार्यलय

विषय : आयोजना कार्यान्वयनको अनुमति ।

म÷हामी निवेदक र सानिसा समितिबीच मिति ..... का दिन सार्वजनिक निजी साझेदारी सम्बन्धी नियामावली, ... को नियम २५ को उपनयिम (१) बमोजिम आयोजना कार्यान्वयनको सम्झौता भएकोमा उक्त सम्झौता भएको .... दिनभित्रै अनुमतिपत्र प्राप्त गर्नुपर्ने भएकाले अनुमतिपत्र पाँउ भनी यस निवेदन पेश गरेको छु । सानिसा समितिसँग भएको सम्झौताको प्रतिलिपि पनि यसै साथ संलग्न गरिएको छ ।

निवेदक
हस्ताक्षरः
नामः
पदः
मोवाईल न.

अनुसूची–३

(नियम २५को उपनियम (२) सँग सम्बन्धित) अनुमतिपत्र

श्री..................................... ठेगानाः ....

<u>अनुमति–पत्र</u>

सानिसा इकाईको मिति .... को निर्णय बमोजिम तपाई श्री ....लाई .... (आयोजना रहने ठाउँ उल्लेख गर्ने) मा .... (आयोजनाको नाम उल्लेख गर्ने) आयोजना कार्यान्वयन गर्न स्वीकृति दिइएकोले सार्वजनिक निजी साझेदारी सम्बन्धी नियामावली .... को नियम २५ को उपनियम (२) बमोजिम यो अनुमतिपपत्र दिइएको छ।

मिति : ....

प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत
सानिसा इकाई
बुद्धभूमि नगर
नगरकार्यपालिकाको कार्यलय,।

आज्ञाले
रमेश गौतम
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत